

**Η προστατευόμενη περιοχή Δάσους Στροφιλιάς
Λιμνοθάλασσας Κοτυχίου - Νομικές, οικονομικές,
περιβαλλοντικές διαστάσεις και προοπτικές.**

Βιβλιοθήκη ΤΕΙ/Μ

19 56 606

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΕΛΠΙΝΙΚΗ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΧΟΛΗ: Σ.Δ.Ο.

ΤΜΗΜΑ: ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ & ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΤΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

**Η προστατευόμενη περιοχή Δάσους Στροφιλιάς
Λιμνοθάλασσας Κοτυχίου - Νομικές, οικονομικές,
περιβαλλοντικές διαστάσεις και προοπτικές.**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΕΛΠΙΝΙΚΗ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΧΟΛΗ: Σ.Δ.Ο.

ΤΜΗΜΑ: ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ & ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΤΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ .
Πρόλογος.....	iii
Εισαγωγή.....	iv

Κεφάλαιο 1.

Ο θεσμός των προστατευόμενων περιοχών στην Ελλάδα.....	
A. Το νομοθετικό καθεστώς των προστατευόμενων περιοχών στην Ελλάδα. 2	2
α . Άρθρο 24 του Συντάγματος.....	7
β . Σύμβαση Ραμσάρ	8
γ. Οδηγία 92/43/ΕΟΚ(Δίκτυο Φύση 2000(Natura 2000) – ΚΥΑ αριθμ.33318/3028.....	9
δ . Ν. 1650/1986 , άρθρα 18 - 19 -20.....	13
ε . Διαδικασία κήρυξης προστατευόμενων περιοχών.....	15
στ . Ν. 2742/1999 , κεφάλαιο Ε , άρθρο 15.....	20
B . Υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο της προστατευόμενης περιοχής Δάσους Στροφιλιάς Λιμνοθάλασσας Κοτυχίου – ΣΠΔ/1998 – ΚΥΑ/66289.....	23

Κεφάλαιο 2.

Γενικά στοιχεία της προστατευόμενης περιοχής Δάσους Στροφιλιάς Λ/Θ Κοτυχίου.....	
Α . Αναγνώριση της περιοχής μελέτης.....	26
α . Ζώνη Α - Υψηλής προστασίας.....	27
β . Ζώνη Β - Περιφερειακή ζώνη προστασίας.....	27
γ . Ζώνη Γ - Ευρύτερη περιοχή προστασίας.....	28
B . Υπάρχουσα κατάσταση φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος Χαρακτήρας της περιοχής.....	
α . Φυσικό περιβάλλον.....	29
β . Ανθρωπογενές περιβάλλον.....	30
γ . Χαρακτήρας της περιοχής.....	30

Κεφάλαιο 3.

Διαχείριση περιοχής μελέτης.....	
A . Σκοποί και αντικείμενο διαχείρισης.....	33
B . α. Διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής του Εθνικού Πάρκου.....	33
β . Οικονομικοί πόροι του φορέα διαχείρισης.....	35
Γ . Οικονομικά εργαλεία.....	
α . Το νέο οικονομικό όργανο για το περιβάλλον.....	37
β . Χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Δικτύου Φύση 2000 (Οδηγία 92/43).....	38
Συμπεράσματα	40
Βιβλιογραφία	41
Παράρτημα	42

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο λόγος για τον οποίο αποφάσισα να ασχοληθώ με αυτό το θέμα στο στάδιο ολοκλήρωσης των σπουδών μου με την πτυχιακή εργασία είναι γιατί πρώτον η περιοχή αυτή είναι κοντά στον τόπο κατοικίας μου και θα ήθελα να την γνωρίσω καλύτερα και δεύτερον γιατί ο τομέας περιβάλλον είναι ένας τομέας που θα πρέπει να αρχίσει να μας απασχολεί και να μας ευαισθητοποιεί όλους ώστε να αρχίσουμε να του φερόμαστε καλύτερα εάν θέλουμε να συνεχίσουμε να ζούμε και να αναπνέουμε σε αυτόν τον πλανήτη.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους προθυμοποιήθηκαν να με βοηθήσουν και να με διευκολύνουν για την εύρεση πληροφοριών προκειμένου να βγάλω εις πέρας την εργασία μου αυτή και πιο συγκεκριμένα τον εισηγητή του θέματος και αξιόλογο καθηγητή μου κ. Τάκη Νικολόπουλο που με υπομονή και ενδιαφέρον προσπαθούσε να μου επιλύσει κάθε απορία για το μέχρι τότε άγνωστο για μένα αντικείμενο.

Θέλω να πιστεύω ότι είναι μια αξιόλογη εργασία και θα βοηθήσει όποιον την διαβάσει να αποκομίσει κάποιες γνώσεις για το συγκεκριμένο τομέα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από πολύ παλιά η υποβάθμιση του περιβάλλοντος αποτελεί πρόβλημα για τη διατήρηση του πλανήτη μας. Αυτό ήταν και το ζητούμενο που έδωσε ώθηση για τη δημιουργία πολλών διεθνών συμβάσεων και οργανισμών οι οποίοι θα ασχοληθούν με τη σειρά τους με αυτό. Τα συμπεράσματα που απορρέουν από τις μελέτες τους είναι ανησυχητικά, σύγγομα ο πλανήτης μας δεν θα είναι βιώσιμος στο μεγαλύτερο τμήμα του. Τα περιβαλλοντικά έχουν πλέον διεθνοποιηθεί και αντιμετωπίζονται πέρα από τα εθνικά σύνορα, απαιτώντας δεσμεύσεις και διεθνείς κανονισμούς κάνοντας έτσι το ρόλο του διεθνούς δικαίου σπουδαίο.

Το δίκαιο του περιβάλλοντος ως αυτόνομος κλάδος του δικαίου εμφανίζεται την τελευταία εικοσαετία. Το γεγονός αυτό συνδέεται άμεσα με τη συσσώρευση των οικολογικών προβλημάτων, τα οποία προκάλεσε η ραγδαία οικονομική ανάπτυξη διεθνώς, και η οποία με τη σειρά της οδήγησε στη συνειδητοποίηση της ανάγκης να προστατευθεί το περιβάλλον και οι δραστηριότητες του ανθρώπου πάνω στη φύση να υπαχθούν στη σφαίρα του δικαίου. Απαραίτητη προϋπόθεση της δημιουργίας ενός σώματος κανόνων δικαίου για την αντιμετώπιση ενός ειδικού προβλήματος είναι να ανταποκρίνονται αυτοί σε μια έντονη ανάγκη του κοινωνικού συνόλου.

Ένα είδος περιβαλλοντικού προβλήματος με το οποίο ασχολήθηκα εκτενέστερα είναι αυτό που αφορά στην προστασία των υγροβιότοπων. Λέγοντας υγροβιότοπο εννοούμε την περιοχή στην οποία βρίσκεται κάθε σύνολο βιοτικών και μη βιοτικών παραγόντων και στοιχείων του περιβάλλοντος που δρουν και ενεργοποιούνται σε ένα σύστημα λιμνοθαλασσών ή λιμνών και βρίσκονται σε αλληλεπίδραση μεταξύ τους. Όλοι οι υγροβιότοποι στηρίζονται σε νόμους, Π.Δ, συμβάσεις και ΚΥΑ για να προστατεύονται από φυσικούς και ανθρωπογενείς παράγοντες. Με τον όρο προστασία εννοούμε το σύνολο των ενεργειών, μέτρων και έργων, που έχουν στόχο την πρόληψη της υποβάθμισης τους, ή την αποκατάσταση, διατήρηση ή βελτίωση του.

Με βάση όλα τα παραπάνω έτσι και πιο συγκεκριμένα το Δάσος Στροφιλιάς και η Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου, που βρίσκεται κατά ένα μέρος στο Ν. Αχαΐας και στο νότιο μέρος στο Ν. Ηλείας αποτελεί ένα πολύ σημαντικό στην Ευρώπη βιότοπο αρπακτικών πουλιών, προστατευόμενων σπάνιων ή άλλων ειδών πανίδας και χλωρίδας με βάση την Εθνική νομοθεσία και διεθνείς συμβάσεις που η Ελλάδα έχει κυρώσει (Ramsar, Βέρνης, 79/409, NATURA).

Η περιοχή αποτελείται από ένα σύστημα λιμνοθαλασσών και λιμνών που αρχίζοντας από βόρεια είναι η Λ/θ Καλόγριας, Προκόπου, Λάμιας, και Λ/θ Κοτυχίου και το Δάσος Στροφιλιάς, το οποίο είναι ένα από τα σημαντικότερα μεσογειακά δάση κουκουναριάς.

Στα πλαίσια αυτών των προβλημάτων και μέτρων που θα ληφθούν ή έχουν ήδη ληφθεί για την προστατευόμενη περιοχή θα ασχοληθεί αυτή η πτυχιακή εργασία.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται λόγος για το νομοθετικό καθεστώς των προστατευόμενων περιοχών στην Ελλάδα και μετά πιο συγκεκριμένα για το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο της προστατευόμενης περιοχής.

Το δεύτερο κεφάλαιο αφορά στην αναγνώριση της περιοχής μελέτης Δάσους Στροφιλιάς Λιμνοθάλασσας Κοτυχίου και στην υπάρχουσα κατάσταση φυσικού κι ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

Στο τρίτο και τελευταίο κεφάλαιο γίνεται μια μικρή αναφορά για την διαχείριση της περιοχής μελέτης και τους οικονομικούς πόρους του φορέα διαχείρισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

**Ο θεσμός των προστατευόμενων περιοχών
στην Ελλάδα.**

A . Το νομοθετικό καθεστώς των προστατευόμενων περιοχών στην Ελλάδα.

Η πρώτη προσπάθεια προστασίας της ελληνικής φύσης μέσω της δημιουργίας προστατευόμενων περιοχών έγινε το 1937 με την έκδοση του Ν. 856/1937 «Περί Εθνικών Δρυμών». Ο Νόμος προέβλεπε την ίδρυση στη χώρα (εκτός των νησιών) έως πέντε Εθνικών Δρυμών ως περιοχών με ειδικό καθεστώς προστασίας. Βάσει του Νόμου αυτού, το 1938 ιδρύθηκε ο πρώτος Εθνικός Δρυμός στον Όλυμπο. Θα πρέπει, ωστόσο, να αναφερθεί η ύπαρξη προγενέστερων κανονιστικών πράξεων, που αφορούσαν την προστασία της φυσικής κληρονομιάς. Πρόκειται για τον Ν. 4173/1929 που είχε εισαγάγει τον θεσμό των «Προστατευόμενων Δασών» και για τον Ν. 5351/1932 «Περί αρχαιοτήτων» που προέβλεπε την προστασία των αρχαιολογικών μνημείων και ιστορικών τόπων και απαγόρευε την άσκηση δραστηριοτήτων σε ακτίνα 500 μέτρων.

Ακολούθησε σειρά ειδικών διατάξεων στο πλαίσιο της Δασικής Νομοθεσίας, με τις οποίες θεσπίστηκαν νέες κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών, όπως «Αισθητικό Δάσος», «Διατηρητέο Μνημείο της Φύσης» «Καταφύγιο Θηραμάτων», «Ελεγχόμενη Κυνηγετική Περιοχή» και «Εκτροφείο Θηραμάτων». Η επέκταση του Ν. 5351/1950 έδωσε τη δυνατότητα ανακήρυξης ορισμένων περιοχών ως «Τοπίων Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους».

Η Ελλάδα, στα πρώτα στάδια του θεσμού των προστατευόμενων περιοχών, ακολουθούσε την τότε επικρατούσα προσέγγιση της απόλυτης προστασίας φυσικών περιοχών, αποθαρρύνοντας τις ανθρώπινες δραστηριότητες. Στην πορεία η προσέγγιση αυτή εγκαταλείπεται και δίνει τη θέση της στην αντίληψη που υπαγόρευε την ενσωμάτωση της προστατευόμενης περιοχής στον περιβάλλοντα χώρο και τη στενή σύνδεση της προστασίας με την αειφορική χρήση των φυσικών πόρων. Σπουδαίο βήμα στη νέα αντίληψη για τις προστατευόμενες περιοχές αποτελεί ο Νόμος Πλαίσιο «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (Ν. 1650/1986). Ο Νόμος αυτός, στο κεφάλαιο Δ «για την προστασία της φύσης και του τοπίου» περιέχει δύο σημαντικές ρυθμίσεις (άρθρα 18, 19, 21 και 22). Η πρώτη κατηγοριοποίηση των προστατευόμενων περιοχών σε πέντε νέες επιμέρους κατηγορίες (περιοχή απόλυτης προστασίας της φύσης, περιοχή προστασίας της φύσης, εθνικό πάρκο, προστατευόμενος φυσικός σχηματισμός και προστατευόμενο τοπίο, περιοχή οικολογικής ανάπτυξης). Η δεύτερη ρύθμιση αφορά τον καθορισμό ειδικής διαδικασίας κήρυξης και διαχείρισης των νέων προστατευόμενων περιοχών.

Παράλληλα, ο αριθμός των προστατευόμενων και υπο προστασία περιοχών αυξάνεται με την ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία Διεθνών Συμβάσεων και Συμφωνιών και Κοινοτικών Οδηγιών για την προστασία της φύσης. Μεταξύ αυτών, οι Οδηγίες 79/409/ΕΟΚ «Για τη διατήρηση των άγριων πτηνών» και 92/43 ΕΟΚ «Για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» καλύπτουν σε μεγάλο βαθμό τις κατευθύνσεις και δεσμεύσεις που απορρέουν από τις διεθνείς συμβάσεις, μέσω της δημιουργίας δικτύου προστατευόμενων περιοχών για τη διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας.

Η αύξηση του αριθμού και της έκτασης των προστατευόμενων και υπο προστασία περιοχών και οι δεσμεύσεις έναντι των διεθνών και κοινοτικών υποχρεώσεων έδειξαν τα κενά και τις ασάφειες της αντίστοιχης νομοθεσίας (του Ν. 1650/86), σε σχέση με την οργάνωση, διοίκηση και διαχείριση των περιοχών, καθώς και την αναγκαιότητα σχεδιασμού και εφαρμογής ενιαίας πολιτικής για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος της Ελλάδας. Το 1999, με την ψήφιση του Ν. 2742 «Χωροταξικός σχεδιασμός και αειφόρος ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (Κεφ. Ε, άρθρα 15, 16), καθορίζεται πλέον το πλαίσιο της διοίκησης και διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών και τροποποιείται, και έτσι συμπληρώνεται ο Ν. 1650/86.

Στον Πίνακα 1, παρουσιάζεται η νομοθεσία μέσω της οποίας έχει γίνει η κήρυξη προστατευόμενων περιοχών από το 1932 ως σήμερα και στον Πίνακα 2, ο αριθμός και το εμβαδόν των βασικών κατηγοριών προστατευόμενων περιοχών της Ελλάδας.

ΧΑΡΤΗΣ: Κατηγορίες Προστατευόμενων Περιοχών στην Ελλάδα

Αρχείο ΕΚΒΥ / Κώστος Παπαγιάννης

Κανονιστική πράξη	Τίτλος	Κατηγορία προστατευόμενης περιοχής
<p>N. 856/1937</p> <p>N. 5351/1932, όπως τροποποιήθηκε με τον N. 996/71</p> <p>N. 86/1969, όπως τροποποιήθηκε με τον N. 996/71</p> <p>N. 177/75, όπως τροποποιήθηκε με τον N. 2637/1998</p> <p>N. 1650/1986</p> <p>Κοινή Υπουργική Απόφαση 33318/3028/28-12-98</p> <p>Κοινή Υπουργική Απόφαση 414985/1985</p>	<p>Περί Εθνικών Δρυμών</p> <p>Περί Αρχαιοτήτων</p> <p>Δασικός Κώδικας</p> <p>Περί της ρύθμισης της θύρας</p> <p>Για την προστασία του περιβάλλοντος</p> <p>Ενσωμάτωση της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ «Για την διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας»</p> <p>Ενσωμάτωση της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ «Για την διατήρηση των άγριων πτηνών»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνικός Δρυμός • Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους • Εθνικός Δρυμός • Αισθητικό Δάσος • Διατηρητέο Μνημείο της Φύσης • Ελεγχόμενη Κυνηγετική Περιοχή • Εκτροφείο Θυραμάτων • Καταφύγιο Άγριας Ζωής • Περιοχή Απόλυτης Προστασίας της Φύσης • Περιοχή Προστασίας της Φύσης • Εθνικό Πάρκο • Προστατευόμενος Φυσικός Σχηματισμός και Προστατευόμενο Τοπίο • Περιοχή Οικοανάπτυξης • Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ) • Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)

Πίνακας 1. Οι σημαντικότερες κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών στην Ελλάδα και οι κανονιστικές πράξεις που τις θεσπίζουν

Βασικές κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών	Αριθμός	Εμβαδόν (εκτάρια)
Εθνικά Πάρκα (περιλαμβάνονται οι Εθνικοί Δρυμοί και τα Εθνικά Θαλάσσια Πάρκα)	13	292.326
Αισθητικά Δάση	19	32.506
Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης	51	16.840
Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους	130	Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία
Υγρότοποι Διεθνούς Σημασίας (Σύμβαση Ραμσάρ)	10	167.301
Ζώνες Ειδικής Προστασίας (79/409/ΕΟΚ)	52	552.986
Προτεινόμενοι Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (προτεινόμενες Ειδικές Ζώνες Διατήρησης σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ)	270	2.777.605
Βιογενετικά Αποθέματα	16	22.444 (απο τα οποία 2.000 είναι θαλάσσια έκταση)
Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς	2	34.075
Αποθέματα Βιόσφαιρας	2	8.838
Περιοχές στις οποίες έχει απονεμηθεί Ευρωδίπλωμα	1	4.850
Ειδικά Προστατευόμενες Περιοχές (Σύμβαση Βαρκελώνης)	9	260.176

Πίνακας 2. Αριθμός και εμβαδόν των βασικών κατηγοριών προστατευόμενων περιοχών της Ελλάδας.

α. Άρθρο 24 του Συντάγματος.¹

Το άρθρο 24 του Συντάγματος αναφέρεται στην προστασία του περιβάλλοντος και αφορά τα παρακάτω:

1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξη του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορείας. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων. Η σύνταξη δασολογίου συνιστά υποχρέωση του Κράτους. Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δασών και των δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει για την Εθνική Οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον.
2. Η χωροταξική αναδιάρθρωση της χώρας, η διαμόρφωση, η ανάπτυξη, η πολεοδόμηση και η επέκταση των πόλεων και των οικιστικών γενικά περιοχών υπάγεται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα και έλεγχο του Κράτους, με σκοπό να εξυπηρετείται η λειτουργικότητα και η ανάπτυξη των οικισμών και να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι διαβίωσης. Οι σχετικές τεχνικές επιλογές και σταθμίσεις γίνονται κατά τους κανόνες της επιστήμης. Η σύνταξη εθνικού κτηματολογίου συνιστά υποχρέωση του Κράτους.
3. Για να αναγνωριστεί μια περιοχή ως οικιστική και για να ενεργοποιηθεί πολεοδομικά, οι ιδιοκτησίες που περιλαμβάνονται σε αυτή συμμετέχουν υποχρεωτικά, χωρίς αποζημίωση από τον οικείο φορέα, στη διάθεση των εκτάσεων που είναι απαραίτητες για να δημιουργηθούν δρόμοι, πλατείες και χώροι για κοινωφελείς γενικά χρήσεις και σκοπούς, καθώς και στις δαπάνες για την εκτέλεση των βασικών κοινόχρηστων πολεοδομικών έργων, όπως ο νόμος ορίζει.
4. Νόμος μπορεί να προβλέπει τη συμμετοχή των ιδιοκτητών περιοχής που χαρακτηρίζεται ως οικιστική στην αξιοποίηση και γενική διαρρύθμιση της σύμφωνα με εγκεκριμένο σχέδιο, με αντιπαροχή ακινήτων ίσης αξίας ή τμημάτων ιδιοκτησίας κατά όροφο, από τους χώρους που καθορίζονται τελικά ως οικοδομήσιμοι ή από κτήρια της περιοχής αυτής.

¹ Μετά από τη νέα τροποποίησή του το 1986.

5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και στην αναμόρφωση των οικιστικών περιοχών που ήδη υπάρχουν. Οι ελεύθερες εκτάσεις, που προκύπτουν από την αναμόρφωση, διατίθενται για τη δημιουργία κοινόχρηστων χώρων ή εκποιούνται για να καλυφθούν οι δαπάνες της πολεοδομικής αναμόρφωσης, όπως ο νόμος ορίζει.
6. Τα μνημεία, οι παραδοσιακές περιοχές και τα παραδοσιακά στοιχεία προστατεύονται από το Κράτος. Νόμος θα ορίσει τα αναγκαία για την πραγματοποίηση της προστασίας αυτής περιοριστικά μέτρα της ιδιοκτησίας καθώς και τον τρόπο και το είδος της αποζημίωσης των ιδιοκτητών.

β. Σύμβαση Ραμσάρ του 1971.²

(Συμφωνία επί των διεθνούς ενδιαφέροντος υγροτόπων ιδία ως υγροβιότοπων).

Η σύμβαση Ραμσάρ έχει ως σκοπό την προστασία των διεθνούς ενδιαφέροντος υγροτόπων ιδία ως υγροβιότοπων.

Τα συμβαλλόμενα μέρη, αναγνωρίζοντας την αλληλεξάρτηση του ανθρώπου και του περιβάλλοντος του, λαμβάνοντας υπ' όψιν την θεμελιώδη οικολογική σημασία των υγροτόπων ως ρυθμιστών της καταστάσεως των υδάτων και ως τόπο διαβιώσεως χαρακτηριστικής χλωρίδας και πανίδας όπως και υδροβίων πτηνών, πεπεισμένα ότι οι υγρότοποι είναι μεγάλης σημασίας οικονομική, μορφωτική και επιστημονική πηγή όπως και αυτή της αναψυχής η απώλεια της οποίας θα ήταν ανεπανόρθωτη, αναγνωρίζοντας ότι τα υδρόβια πτηνά κατά τις περιόδους της αποδημίας τους διέρχονται τα σύνορα των κρατών και κατά συνέπεια οφείλουν να θεωρούνται ως διεθνής πηγή πλούτου, πεπεισμένα ότι η περιφρούρηση των υγροτόπων με την χλωρίδα και την πανίδα τους θα διασφαλισθεί με τον συγκερασμό των επί μέρους προστατευτικών μέτρων με συγκεκριμένη διεθνή προσπάθεια συμφωνήθηκαν τα παρακάτω:

1. Ο όρος υγρότοποι υποδηλώνει έλη, τέλματα, περιοχές τύρφης ή υδάτων φυσικής ή τεχνικής προελεύσεως, εκτάσεις καλυπτόμενες με θαλασσινό νερό.

² Η οποία κυρώθηκε για τελευταία φορά με το ν.δ του 1991.

2. Για να χαρακτηριστεί ως υγρότοπος μια περιοχή και να συμπεριληφθεί στον Πίνακα υγροτόπων μελετάται η διεθνής σημασία του από οικολογικής, βοτανικής, ζωολογικής, λιμνολογικής ή υδρολογικής απόψεως.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη οφείλουν να εφαρμόσουν τα εθνικά σχέδια διαχείρισεως κατά τρόπο ευνοούντα για την συντήρηση των εγγεγραμμένων υγροτόπων στον Πίνακα και την κατά το δυνατόν ορθολογική εκμετάλλευσή τους.
4. Η Διεθνής Ένωση για την Προστασία της Φύσης και των Φυσικών Πόρων θέλει να αναλάβει τα χρέη μόνιμου Γραφείου. Το μόνιμο γραφείο οφείλει να φυλάττει τον Πίνακα υγροτόπων διεθνούς ενδιαφέροντος και να δέχεται τις πληροφορίες των συμβαλλομένων μερών για κάθε προσθήκη, επέκταση, απάλειψη ή ελάττωση των εγγεγραμμένων στον Πίνακα υγροτόπων.
5. Τέλος ο θεματοφύλακας είναι αυτός που πληροφορεί το ταχύτερο δυνατό τα υπογράφοντα ή προσχωρίσαντα στην Συμφωνία Κράτη για την περαιτέρω υπογραφή της Συμφωνίας, καταθέσεως οργάνων επικυρώσεως της Συμφωνίας, καταθέσεως οργάνων προσχωρήσεως στην Συμφωνία, ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος της Συμφωνίας, ανακοινώσεων καταγγελίας της Συμφωνίας.

γ. Οδηγία 92/43/ΕΟΚ(Δίκτυο Φύση (2000) - Natura (2000)) - ΚΥΑ αριθμ. 33318/3028.

Με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ³ θεσπίζονται διατάξεις για την προστασία της βιολογικής ποικιλότητας με τη λήψη των αναγκαίων και ενδεδειγμένων μέτρων ώστε να διασφαλίζεται η διατήρηση ή η αποκατάσταση σε ικανοποιητικό βαθμό διατήρησης των φυσικών οικοτόπων και των άγριων ειδών χλωρίδας και πανίδας κοινοτικού ενδιαφέροντος. Για την λήψη και εφαρμογή των παραπάνω μέτρων λαμβάνονται υπόψιν οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές συνθήκες καθώς και οι τοπικές ιδιομορφίες.

³ Βλ. Τ. Νικολόπουλος, Η προστασία των φυσικών οικοτόπων στο Κοινοτικό δίκαιο, Νόμος και Φύση.

- Η διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων):το Δίκτυο Φύση 2000 (Natura 2000).

Κλειδί στη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων είναι οι Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ),Με άλλα λόγια η οδηγία είναι ένα εργαλείο προστασίας των χωρών, Για να εξετάσουμε όμως το καθεστώς που τις διέπει θα πρέπει πρώτα να αναγνωρίσουμε τους οικοτόπους.

Η αναγνώριση των οικοτόπων

Η οδηγία διακρίνει τους «φυσικούς οικοτόπους» και τους «οικοτόπους ενός είδους».

- i. Ως «φυσικοί οικοτόποι» νοούνται οι χερσαίες περιοχές ή υγράτοποι που διακρίνονται χάρη στα βιολογικά και μη βιολογικά γεωγραφικά χαρακτηριστικά τους, είτε είναι εξ ολοκλήρου φυσικές ή ημιφυσικές.
- ii. Ως «οικοτόπους ενός είδους» χαρακτηρίζεται το περιβάλλον το οριζόμενο από βιολογικούς και μη βιολογικούς χαρακτηρισμούς παράγοντες στο οποίο ζει το είδος σε ένα από τα στάδια του βιολογικού του κύκλου.

Όλα τα παραπάνω όμως έχουν σαν σκοπό την δημιουργία ενός συνεκτικού ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου ειδικών ζωνών, επονομαζόμενο «Natura 2000».

Καθορισμός Ειδικών Ζωνών Διατήρησης

- i. Όταν ένας τόπος ορισθεί ως τόπος κοινοτικής σημασίας του προσδίδεται εκτός του χαρακτηρισμού που ενδεχομένως προβλέπεται σε άλλες ειδικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και ο πρόσθετος χαρακτηρισμός του ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης,
- ii. Ο χαρακτηρισμός αυτός γίνεται μετά από συνεργασία των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργείων σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (ΠΔ/τα ή Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις) ανάλογα και με τα υφιστάμενα έργα ή δραστηριότητες στον εν λόγω τόπο. Με το

ως άνω ΠΔ/γμα καθορίζονται επιπλέον οι αναγκαίοι όροι και οι γενικές κατευθύνσεις διαχείρισης του εν λόγω τόπου σε συνάρτηση:

- με τη σημασία του τόπου για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης ενός ή περισσότερων τύπων φυσικών οικοτόπων του Παραρτήματος 1 ή ενός ή περισσότερων ειδών του Παραρτήματος 3 και για τη συνεκτικότητα του Δικτύου «Natura 2000».
 - με τους κινδύνους υποβάθμισης ή καταστροφής που εσπεύδουν τον εν λόγω τόπο.
- iii. Όταν ένας τόπος εγγραφεί στον κατάλογο των τόπων κοινοτικής σημασίας.

Προστασία των ειδών

1. Απαγορεύσεις για την προστασία των ζωικών ειδών.

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης απαγορεύεται:

- Κάθε μορφή σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσεως, δειγμάτων αυτών των ειδών λαμβανομένων στη φύση.
- Να παρενοχλούνται εκ προθέσεως τα εν λόγω είδη, ιδίως κατά την περίοδο αναπαραγωγής, την περίοδο κατά την οποία τα νεογνά εξαρτώνται από τη μητέρα, τη χειμερία νάρκη και τη μετανάστευση.
- Η εκ προθέσεως καταστροφή ή η συλλογή των αυγών στο φυσικό περιβάλλον.
- Η κατοχή, μεταφορά, πώληση ή η ανταλλαγή και η προσφορά προς πώληση ή ανταλλαγή των δειγμάτων των ειδών που έχουν συλληφθεί στο φυσικό περιβάλλον, εκτός εκείνων που συνελέγησαν νομίμως πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης
- Η βλάβη ή καταστροφή των τόπων αναπαραγωγής ή των τόπων ανάπαυσης.

2. Απαγορεύσεις για την προστασία των φυτικών ειδών

Από την έναρξη της ισχύος της παρούσης απόφασης απαγορεύεται:

- Η εκ προθέσεως αποκομιδή καθώς και η συλλογή, κοπή, εκρίζωση ή καταστροφή δειγμάτων των εν λόγω ειδών, στην περιοχή φυσικής κατανομής τους.
- Η κατοχή, μεταφορά, εμπορία ή ανταλλαγή και προσφορά για εμπορικούς σκοπούς δειγμάτων των εν λόγω ειδών, που έχουν συλλεχθεί από το φυσικό περιβάλλον, εκτός εκείνων που έχουν συλλεχθεί νομίμως πριν την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης.

Παρεκκλίσεις

Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας που συνυπογράφεται από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ και ενδεχομένως από τον κατά περίπτωση συναρμόδιο Υπουργό είναι δυνατόν να επιτραπεί παρέκκλιση από τις διατάξεις ορισμένων άρθρων με τον όρο ότι δεν υπάρχει άλλη αποτελεσματική λύση και ότι δεν παραβλάπτεται η διατήρηση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης των πληθυσμών των συγκεκριμένων ειδών στην περιοχή της φυσικής τους κατανομής.

Οι παρεκκλίσεις αυτές αποβλέπουν:

1. στη προστασία της άγριας πανίδας και χλωρίδας και στη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων
2. σε πρόληψη σοβαρών ζημιών ιδίως των καλλιεργειών, της κτηνοτροφίας, των δασών, των πληθυσμών ιχθύων και των υδάτων και ιδιοκτησιών άλλης μορφής, υφιστάμενων μεταλλευτικών και λατομικών δραστηριοτήτων.
3. σε εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς λόγους, σε λόγους αποκατάστασης πληθυσμών και επανεισαγωγής των εν λόγω ειδών και για επιχειρήσεις αναπαραγωγής που απαιτούνται για τους σκοπούς αυτούς συμπεριλαμβανομένης της τεχνητής αναπαραγωγής των φυτών.
4. σε λόγους δημόσιας υγείας και ασφάλειας ή σε άλλους επιτακτικούς λόγους προέχοντος δημοσίου συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένων τυχόν λόγων κοινωνικού ή οικονομικού χαρακτήρα και ευεργετικών συνεπειών πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον.

5. στην αποδοχή με όρους αυστηρά ελεγχόμενους της επιλεκτικής και ποσοτικά περιορισμένης σύλληψης ή κράτησης περιορισμένου αριθμού, που προσδιορίζεται από το Υπουργείο Γεωργίας σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ, μερικών δειγμάτων των ειδών που αναφέρει το Παράρτημα 4.

- ΚΥΑ 33318/3028.

Η παραπάνω ΚΥΑ εναρμονίζεται προς την προαναφερθείσα οδηγία 92/43/ΕΟΚ, προσαρμόζοντάς το στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο ήτοι στον Ν. 1650/86 τα βασικά σχετικά άρθρα του οποίου παρουσιάζουμε κατωτέρω.

δ. Νόμος 1650/1986 Άρθρα 18,19, 20⁴

Άρθρο 18

Αντικείμενα προστασίας και διαχείρισης.

Η φύση και το τοπίο προστατεύονται και διατηρούνται, ώστε να διασφαλίζονται οι φυσικές διεργασίες, η αποδοτικότητα των φυσικών πόρων, η ισορροπία και η εξέλιξη των οικοσυστημάτων καθώς και η ποικιλομορφία, η ιδιομορφία ή η μοναδικότητα.

Αντικείμενα προστασίας και διατήρησης λόγω της οικολογικής, γεωμορφολογικής, βιολογικής, επιστημονικής ή αισθητικής σημασίας τους μπορούν να αποτελέσουν χερσαίες, υδάτινες, ή μικτού χαρακτήρα περιοχές μεμονωμένα στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου.

Οι περιοχές, τα στοιχεία ή τα σύνολα μπορούν να χαρακτηρίζονται ως:

1. περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης.
2. περιοχές προστασίας της φύσης.
3. εθνικά πάρκα.
4. προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί, προστατευόμενα τοπία και στοιχεία του τοπίου.

⁴ Ο οποίος ψηφίστηκε στις 16 Οκτωβρίου του 1986.

5. περιοχές οικοανάπτυξης.

Άρθρο 19

Κριτήρια χαρακτηρισμού και αρχές προστασίας.

Ως περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης χαρακτηρίζονται εκτάσεις με εξαιρετικά ευαίσθητα οικοσυστήματα, βιότοποι ή οικότοποι σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας ή άγριας πανίδας ή εκτάσεις που έχουν αποφασιστική θέση στον κύκλο ζωής ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της άγριας πανίδας.

Ως περιοχές προστασίας της φύσης χαρακτηρίζονται εκτάσεις μεγάλης οικολογικής ή βιολογικής αξίας. Στις περιοχές αυτές προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον από κάθε δραστηριότητα ή επέμβαση που είναι δυνατόν να μεταβάλει ή να αλλοιώσει τη φυσική κατάσταση, σύνθεση ή εξέλιξη του.

Ως εθνικά πάρκα χαρακτηρίζονται εκτεταμένες χερσαίες, υδάτινες ή μικτού χαρακτήρα περιοχές, οι οποίες παραμένουν ανεπηρέαστες ή έχουν ελάχιστα επηρεαστεί από τις ανθρώπινες δραστηριότητες και στις οποίες διατηρείται μεγάλος αριθμός και ποικιλία αξιόλογων βιολογικών, οικολογικών, γεωμορφολογικών και αισθητικών στοιχείων.

Ως προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί χαρακτηρίζονται λειτουργικά τμήματα της φύσης ή μεμονωμένα δημιουργήματα της, που έχουν ιδιαίτερη επιστημονική, οικολογική ή αισθηματική αξία ή συμβάλλουν στην διατήρηση των φυσικών διεργασιών και στην προστασία φυσικών πόρων, όπως δέντρα, συστάδες δέντρων και θάμνων, φυσικοί φράχτες, καταρράχτες, φαράγγια, πηγές, σπηλιές βράχοι και άλλα. Ως προστατευόμενα τοπία χαρακτηρίζονται περιοχές μεγάλης αισθητικής ή πολιτιστικής αξίας και εκτάσεις που είναι ιδιαίτερα πρόσφορες για αναψυχή του κοινού ή συμβάλλουν στην προστασία ή αποδοτικότητα φυσικών πόρων λόγω των ιδιαίτερων φυσικών ή ανθρωπογενών χαρακτηριστικών τους. Ως προστατευόμενα στοιχεία του τοπίου χαρακτηρίζονται τμήματα ή συστατικά στοιχεία του τοπίου, που έχουν ιδιαίτερη αισθητική ή πολιτιστική αξία ή συμβάλλουν στην προστασία ή αποδοτικότητα φυσικών πόρων λόγω των ιδιαίτερων φυσικών ή ανθρωπογενών χαρακτηριστικών τους όπως αλύδια, παραδοσιακές καλλιέργειες, αγροικίες μονοπάτια.

Ως περιοχές οικοανάπτυξης χαρακτηρίζονται εκτεταμένες περιοχές που μπορούν να περιλαμβάνουν χωριά ή οικισμούς, εφόσον παρουσιάζουν ιδιαίτερη αξία και ενδιαφέρον λόγω της ποιότητας των φυσικών και πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών και παράλληλα προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου.

Άρθρο 20

Προστασία και διατήρηση των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας.

Τα είδη της χλωρίδας και της άγριας πανίδας προστατεύονται και διατηρούνται μαζί με τη βιοκοινότητα και το βιότοπο ή οι οικότοποι τους, ως βιογενετικά αποθέματα και ως συστατικά στοιχεία των οικοσυστημάτων. Ιδιαίτερα προστατεύονται και διατηρούνται είδη που είναι σπάνια ή απειλούνται με εξαφάνιση.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργείου καταρτίζονται κατάλογοι των ιδιαίτερα προστατευόμενων ειδών κατά κατηγορία προστασίας και καθορίζονται περιορισμοί, απαγορεύσεις όροι και μέτρα για την προστασία τους καθώς και όροι διεξαγωγής επιστημονικών ερευνών πάνω στα είδη αυτά και ρυθμίζονται τα σχετικά με τη συνεργασία των συναρμόδιων υπηρεσιών και των ενδιαφερόμενων φορέων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Τέλος η άσκηση της γεωργίας, της δασοπονίας, της θήρας και της αλιείας καθώς επίσης η φυτοπροστασία και η υγειονομική προστασία των ζώων εναρμονίζονται με τις ανάγκες προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας.

ε. Διαδικασία κήρυξης προστατευόμενων περιοχών.

Η κήρυξη μιας περιοχής ως προστατευόμενης, σύμφωνα με το Ν. 1650/86, περιλαμβάνει τρία στάδια. Το πρώτο είναι η εκπόνηση Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (ΕΠΜ) και η σύνταξη σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος (ΠΔ). Ακολουθεί, ως δεύτερο στάδιο, η διαδικασία διαβούλευσης με το κοινό και τους ενδιαφερόμενους φορείς, η οποία καταλήγει στην οριστική πρόταση ΠΔ από τον υπουργό ΠΕΧΩΔΕ. Το

τρίτο στάδιο είναι η υπαγραφή και δημοσίευση του ΠΔ στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το ΠΔ, εκτός από την κήρυξη, περιέχει τους σκοπούς διαχείρισης, διάφορες ρυθμίσεις χρήσεων γης και δραστηριοτήτων και ορίζει το οργανωτικό σχήμα διαχείρισης της συγκεκριμένης περιοχής.

Για να διασφαλισθεί η διατήρηση της φύσης σε μια περιοχή για την οποία έχει ολοκληρωθεί η ΕΠΜ, και έως την έκδοση ΠΔ, μπορεί να εκδοθεί Κοινή Υπουργική Απόφαση περιορισμένης χρονικής ισχύος.

Οι Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες.

Οι σκοποί και το περιεχόμενο των ΕΠΜ καθορίζονται από τον Ν. 1650/86 και την Κοινή Υπουργική Απόφαση 69269/5387/90 «Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), καθορισμός περιεχομένου Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ) και λοιπές συναφείς διατάξεις, σύμφωνα με τον Ν. 1650/86».

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, οι ΕΠΜ αποβλέπουν:

- στην τεκμηρίωση και αξιολόγηση του προστατευτέου αντικειμένου και την ένταξη του σε μία από τις πέντε κατηγορίες του άρθρου 18 του Ν. 1650/86,
- στη διατύπωση προτάσεων και μέτρων ή και διαχείρισης του προστατευτέου αντικειμένου ή και της ευρύτερης περιοχής του και στην τεκμηρίωση των μέτρων αυτών,
- στην προετοιμασία της δημοσιοποίησης του σχεδίου προεδρικού διατάγματος που αφορά στην κήρυξη της περιοχής ως προστατευόμενης.

Η ΕΠΜ, το σχέδιο ΠΔ και οι χάρτες που παρουσιάζουν τα όρια της προτεινόμενης προστατευόμενης περιοχής με τις προτεινόμενες ζώνες ρύθμισης δραστηριοτήτων αποστέλλονται στα Νομαρχιακά Συμβούλια των Νομών όπου υπάγεται η περιοχή.

Κάθε Νομαρχιακό Συμβούλιο καλεί μέσω του τύπου το κοινό να κάνει παρατηρήσεις μέσα σε 15 ημέρες από την ημέρα της δημοσιοποίησης της πρόσκλησης. Για το χρονικό αυτό διάστημα, οποιοδήποτε νομικό ή φυσικό πρόσωπο μπορεί να μελετήσει το υλικό και να υποβάλει γραπτώς τις παρατηρήσεις του.

Οι παρατηρήσεις καθώς και η αξιολόγηση του Νομαρχιακού Συμβουλίου αποστέλλονται στο ΥΠΕΧΩΔΕ. Η διαδικασία αυτή θεσπίστηκε με την Υπουργική Απόφαση 71961/3670/1991 (ΦΕΚ 541 Β').

Οι κοινές Υπουργικές Αποφάσεις.

Στο μεσοδιάστημα από την ολοκλήρωση της ΕΠΜ έως την έκδοση του ΠΔ, προβλέπεται η δυνατότητα έκδοσης Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων, των υπουργών Γεωργίας, ΠΕΧΩΔΕ και του κατά περίπτωση άλλου αρμόδιου υπουργού, οι οποίες ρυθμίζουν ορισμένες επεμβάσεις και δραστηριότητες που είναι δυνατόν να έχουν βλαπτικά αποτελέσματα στην υπό κήρυξη προστατευόμενη περιοχή. Συχνά, με αυτές τις ρυθμίσεις, η περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων υπάγεται σε αυστηρότερη διαδικασία. Οι αποφάσεις αυτές έχουν περιορισμένη χρονική ισχύ (δύο χρόνια, με δυνατότητα παράτασης για ένα ακόμα χρόνο).

Τα προεδρικά Διατάγματα.

Η κήρυξη μίας περιοχής ως προστατευόμενης, ολοκληρώνεται με την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος με πρόταση του υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, στο οποίο προβλέπονται οι αναγκαίες θεσμικές ρυθμίσεις και διατυπώνονται οι βασικές κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση της περιοχής. Αν και το ΠΔ βασίζεται στις προτάσεις της σχετικής ΕΠΜ, λαμβάνει επίσης υπόψη όλες τις τοπικές, περιφερειακές και εθνικές πολιτικές χωροταξικού περιεχομένου και τις σχετικές με αυτές μελέτες. Με το ίδιο ΠΔ ορίζεται το οργανωτικό σχήμα που θα έχει την ευθύνη συντονισμού της διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής και οι φορείς που έχουν την ευθύνη εφαρμογής των περιεχομένων σε αυτό διατάξεων. Το ΠΔ μπορεί να αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια.

Η διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών στην Ελλάδα οργανώνεται γύρω από τις προβλέψεις του Ν. 2742/99 και ειδικότερα του Κεφαλαίου Ε' (άρθρα 15-16). Στα άρθρα 15 και 16 προσδιορίζονται οι φορείς που μπορούν να αναλάβουν τη διαχείριση μιας προστατευόμενης περιοχής και περιγράφονται αναλυτικά οι αρμοδιότητες και οι υποχρεώσεις τους καθώς και οι πόροι που μπορούν να αξιοποιηθούν.

Η διαχείριση ασκείται με βάση τον Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας και τα Σχέδια Διαχείρισης, τα οποία εγκρίνονται με Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις του υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών (άρθρο 16, Ν. 2742/99).

Με τον **Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας** εξειδικεύονται οι όροι και περιορισμοί άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων που περιλαμβάνονται στο Προεδρικό Διάταγμα κήρυξης της περιοχής ως προστατευόμενης.

Με τα **Σχέδια Διαχείρισης** προσδιορίζονται οι κατευθύνσεις και οι προτεραιότητες για την εφαρμογή των έργων, δράσεων και μέτρων που απαιτούνται για την αποτελεσματική προστασία και διαχείριση των κατά περίπτωση προστατευόμενων αντικειμένων. Τα Σχέδια Διαχείρισης συνοδεύονται από προγράμματα δράσης, στα οποία εξειδικεύονται τα αναγκαία μέτρα, οι δράσεις, τα έργα και προγράμματα, οι φάσεις, το κόστος, οι πηγές και οι φορείς χρηματοδότησής τους, καθώς και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσής τους και οι φορείς εφαρμογής τους. Η επιλογή του οργανωτικού σχήματος στηρίζεται κυρίως στην εκτίμηση της σημασίας και της έκτασης του προστατευόμενου αντικειμένου, της γειτνίασής του ή μη, με άλλα προστατευόμενα αντικείμενα, καθώς και τα συμπεράσματα της οικείας οικονομοτεχνικής μελέτης (άρθρο 15 παρ. 1δ).

Συνοπτικά, η διαχείριση μπορεί να ασκείται από **Φορείς Διαχείρισης**, δηλαδή Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ) κοινωφελούς χαρακτήρα που εποπτεύονται από τον υπουργό ΠΕΧΩΔΕ και συνιστώνται με το Προεδρικό Διάταγμα κήρυξης της περιοχής ως προστατευόμενης, με σκοπό τη διοίκηση και διαχείριση προστατευόμενων περιοχών που αναφέρονται στο άρθρο 18 του Ν. 1650/1986, καθώς και των περιοχών που χαρακτηρίζονται ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης κατά το άρθρο 4 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης 33318/28.12.1998.

Ένας Φορέας Διαχείρισης μπορεί να έχει την ευθύνη διαχείρισης περισσότερων της μίας προστατευόμενης περιοχής εντός των ορίων μία γεωγραφικής ή διοικητικής ενότητας.

Οι Φορείς Διαχείρισης έχουν όλες τις αρμοδιότητες: εκπόνηση και εφαρμογή των Κανονισμών Διοίκησης και Λειτουργίας των προστατευόμενων περιοχών, επιστημονική παρακολούθηση των στοιχείων του περιβάλλοντος, γνωμοδότηση για έγκριση περιβαλλοντικών όρων, εκπόνησης ερευνών και μελετών, εκτέλεση έργων που περιλαμβάνονται στα σχέδια διαχείρισης, δημιουργίας των αναγκαίων έργων υποδομής για την άσκηση των λειτουργιών διαχείρισης, ανάπτυξη δραστηριοτήτων ενημέρωσης, κατάρτισης και εκπαίδευσης του πληθυσμού, προώθηση της

περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και, τέλος, την υποστήριξη τουριστικών δραστηριοτήτων συμβατών με τη διατήρηση της φύσης.

Επισημαίνεται ότι η συγκρότηση Φορέων Διαχείρισης με τη μορφή ΝΠΙΔ είναι υποχρεωτική για τα Εθνικά Πάρκα.

Οι Φορείς Διαχείρισης διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο που αποτελείται από 7 έως 11 μέλη. Τα μέλη αυτά εκπροσωπούν:

- το ΥΠΕΧΩΔΕ, το Υπουργείο Γεωργίας και εκπροσώπους άλλων αρμόδιων κατά περίπτωση υπουργείων,
- τις περιφερειακές αρχές και την τοπική αυτοδιοίκηση,
- κοινωνικές, επιστημονικές και επαγγελματικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης,
- ειδικούς επιστήμονες,
- μη κρατικές περιβαλλοντικές οργανώσεις που έχουν ως σκοπό την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με το Ν. 2742/99 (άρθρο 15, παρ. 1γ) «αν δεν έχουν συσταθεί Φορείς Διαχείρισης ή δεν έχει υπαχθεί η διαχείριση του προστατευόμενου κατά περόρτωση αντικείμενου σε υφιστάμενο φορέα διαχείρισης, ή δεν έχει ακόμα λειτουργήσει ο φορέας που έχει συσταθεί, τότε η σύνταξη, παρακολούθηση της εφαρμογής και αξιολόγηση των κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας και των σχεδίων διαχείρισης» μπορεί να ανατίθεται:

- Σε υφιστάμενες δημόσιες υπηρεσίες ή σε ειδικές υπηρεσίες που συστατώνται για τον σκοπό αυτό ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Η ανάθεση στην περίπτωση αυτή γίνεται με το Προεδρικό Διάταγμα κήρυξης της περιοχής ως προστατευόμενης.
- Σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) και δημόσια ερευνητικά κέντρα ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του ευρύτερου δημοσίου τομέα, μα κερδοσκοπικά ΝΠΙΔ, που έχουν διακριθεί για το έργο τους στον τομέα της προστασίας της φύσης ή γενικότερα του περιβάλλοντος.

Η ανάθεση γίνεται με σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ του υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και του νομικού προσώπου που αναλαμβάνει τις πιο πάνω αρμοδιότητες

και καλείται **Σύμβαση Διαχείρισης**. Στις συμβάσεις αυτές προσδιορίζονται οι συμβαλλόμενοι φορείς, η διάρκεια, ο τρόπος και η διαδικασία άσκησης από τον ανάδοχο οργανισμό των ανατιθέμενων αρμοδιοτήτων, ο τρόπος και τα ποσά χρηματοδότησης των δαπανών της διαχείρισης, ο τρόπος, τα όργανα και η διαδικασία εποπτείας και ελέγχου του ανάδοχου φορέα από το ΥΠΕΧΩΔΕ. Τα κριτήρια επιλογής των φορέων και η διαδικασία σύναψης συμβάσεων διαχείρισης θα αποσαφηνισθούν με Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας.

στ . Διοίκηση και διαχείριση προστατευόμενων περιοχών.(Νόμος 2742/1999 Κεφάλαιο Ε, Άρθρο 15).⁵

Ο νόμος 2742/99 έχει ως σκοπό την σωστότερη διοίκηση και διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών και αυτό το επιτυγχάνει παραθέτοντας τα παρακάτω:

Φορείς διαχείρισης.

Με το προεδρικά διάταγμα που προβλέπεται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 21 του ν . 1650/1986, μπορεί να συνιστώνται νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ως φορείς διαχείρισης, με σκοπό τη διοίκηση και διαχείριση των περιοχών, στοιχείων και συνόλων της φύσης και του τοπίου. Τα νομικά αυτά πρόσωπα έχουν την έδρα τους μέσα ή κοντά στις περιοχές στις οποίες βρίσκονται τα προστατευόμενα αντικείμενα, είναι κοινωφελούς χαρακτήρα που εποπτεύονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

Αν δεν έχουν συσταθεί φορείς διαχείρισης ή δεν έχει υπαχθεί η διαχείριση του προστατευόμενου κατά περίπτωση αντικειμένου σε υφιστάμενο φορέα διαχείρισης ή δεν έχει ακόμα λειτουργήσει ο φορέας που έχει συσταθεί η σύνταξη, παρακολούθηση της εφαρμογής και αξιολόγηση των κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας και των σχεδίων διαχείρισης, μπορεί να ανατίθεται σε υφιστάμενες δημόσιες υπηρεσίες, ή σε ειδικές υπηρεσίες που συνιστώνται για το σκοπό αυτό κατά τις κείμενες διατάξεις, σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και των δύο βαθμίδων, σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά

⁵ Επικυρωμένος στις 7 Οκτωβρίου του 1999.

Ιδρύματα (ΑΕΙ) και δημόσια ερευνητικά κέντρα ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του ευρύτερου δημοσίου τομέα, καθώς και σε μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα που έχουν διακριθεί για το έργο τους στον τομέα της προστασίας της φύσης ή γενικότερα της προστασίας του περιβάλλοντος και τα οποία διαθέτουν την κατάλληλη τεχνική και επιστημονική υποδομή, καθώς και αποδεδειγμένη εμπειρία στην υλοποίηση ανάλογων έργων.

- ο Η ανάθεση γίνεται με σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και του νομικού προσώπου που αναλαμβάνει τις πιο πάνω αρμοδιότητες και καλείται Σύμβαση Διαχείρισης. Στις συμβάσεις αυτές καθορίζονται με ακρίβεια οι στόχοι που αναλαμβάνει να εκπληρώσει κατά τη διάρκεια της θητείας του το νομικό πρόσωπο.
- ο Για την επιλογή οργανωτικού σχήματος συνεκτιμώνται ιδίως η σημασία και η έκταση του προστατευόμενου αντικείμενου, η γειτνίαση του με άλλα προστατευόμενα αντικείμενα, καθώς και τα συμπεράσματα της οικείας οικονομοτεχνικής μελέτης.

Στην αρμοδιότητα των φορέων διαχείρισης υπάγονται:

1. Η κατάρτιση και η ευθύνη της εφαρμογής του κανονισμού διοίκησης και λειτουργίας των προστατευόμενων αντικειμένων.
2. Η παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής των κανονιστικών όρων και περιορισμών, καθώς και των κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας και των σχεδίων διαχείρισης.
3. Η παροχή γνωμοδοτήσεων πριν από την προέγκριση χωροθέτησης και την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων των έργων και δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στις περιοχές ευθύνης τους, καθώς και σε κάθε άλλο θέμα για το οποίο ζητείται η γνώμη τους από τις αρμόδιες αρχές.
4. Η επικουρία των αρμόδιων διοικητικών και δικαστικών αρχών στον έλεγχο της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των περιβαλλοντικών και πολεοδομικών όρων που ισχύουν ή επιβάλλονται αντιστοίχως για έργα ή δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στις περιοχές ευθύνης.
5. Η κατάρτιση μελετών και ερευνών, καθώς και η εκτέλεση τεχνικών ή άλλων έργων που περιλαμβάνονται στο οικείο σχέδιο διαχείρισης και στα αντίστοιχα

προγράμματα δράσης και είναι απαραίτητα για την προστασία, διατήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη των προστατευόμενων αντικειμένων που εμπίπτουν στην περιοχή ευθύνης τους.

6. Η ανάληψη εκπόνησης ή εκτέλεσης εθνικών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων και δράσεων σχετικών με την περιοχή ευθύνης τους τα οποία προάγουν ή προβάλλουν τους σκοπούς της διαχείρισης των προστατευόμενων αντικειμένων.
7. Η ενημέρωση, εκπαίδευση και κατάρτιση του πληθυσμού σε θέματα αναγόμενα στις αρμοδιότητες και σκοπούς των φορέων διαχείρισης, καθώς και στην προστασία των περιοχών ευθύνης τους. Στο πλαίσιο αυτό οι φορείς διαχείρισης μπορούν να κάνουν ενημερωτικές εκδηλώσεις για την προβολή των στόχων και των επιτευγμάτων τους.
8. Η προώθηση, υποστήριξη, οργάνωση και εφαρμογή οικοτουριστικών προγραμμάτων, η έκδοση αδειών ξενάγησης και η χορήγηση αδειών επιστημονικής έρευνας και τεχνικών δοκιμών και αναλύσεων εντός των ορίων των προστατευόμενων αντικειμένων.
9. Η διαχείριση δημοσίων εκτάσεων που παραχωρούνται προς το φορέα ή μισθώνονται από το φορέα διαχείρισης κατά τις κείμενες διατάξεις, καθώς και η ενοικίαση ιδιωτικών εκτάσεων που περιλαμβάνονται στην περιοχή ευθύνης του και η πραγματοποίηση σε αυτές των προβλεπόμενων στον οικείο κανονισμό διοίκησης και λειτουργίας και στο σχέδιο διαχείρισης αναγκαίων παρεμβάσεων.

Για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων τους, οι φορείς διαχείρισης συνεργάζονται με όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διεθνών οργανισμών, καθώς και κάθε οργανισμό του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Πόροι των φορέων διαχείρισης:

1. Επιχορηγήσεις από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, άλλα Υπουργεία, οργανισμούς και επιχορηγήσεις του ευρύτερου δημόσιου τομέα.
2. Κοινοτικοί και εθνικοί πόροι που διατίθενται για την εκπόνηση προγραμμάτων, μελετών και ερευνών.
3. Πρόσοδοι από την εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων, δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες.

4. Έσοδα από την πώληση υλικών εκδόσεων, δεδομένων και κάθε άλλου πνευματικού προϊόντος που παράγει ή εκμεταλλεύεται ο φορέας διαχείρισης.
5. Επιχορηγήσεις από άλλες πηγές και κάθε άλλο έσοδο από οποιαδήποτε αιτία.

Ο οικονομικός και διαχειριστικός έλεγχος των φορέων διαχείρισης ενεργείται με τη διαδικασία που ορίζεται από τις κείμενες διατάξεις περί Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών. Το διαχειριστικό έτος συμπίπτει με το φορολογικό έτος.

B. Υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο της προστατευόμενης περιοχής Δάσους Στροφιλιάς, Λιμνοθάλασσας Κοτυχιού - Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος - Κοινή Υπουργική Απόφαση.

1 . Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος (ΣΠΔ(Οκτώβριος 1998).

Χαρακτηρισμός των βιοτόπων του Δάσους Στροφιλιάς(N. Αχαΐας- Ν . Ηλείας), της Λιμνοθάλασσας Κοτυχιού(N . Ηλείας) και της ευρύτερης περιοχής του ως Εθνικό Πάρκο.

Σκοπός του παρόντος είναι η διατήρηση των χαρακτηριστικών των οικοσυστημάτων της περιοχής, η προστασία των βιοτόπων του δάσους Στροφιλιάς, Λιμνοθάλασσας Κοτυχιού και της ευρύτερης περιοχής τους κατά ζώνες.

Το προεδρικό διάταγμα κάνει λόγο για τον χαρακτηρισμό και χωρισμό της προστατευόμενης περιοχής τον καθορισμό των ορίων της και των ζωνών προστασίας της,δηλαδή διαχωρίζει την προστατευόμενη περιοχή σε τρεις ζώνες προστασίας για την καλύτερη διαχείρισή της. Αναφαίρεται στις επιτρεπόμενες χρήσεις, δραστηριότητες, όρους περιορισμούς και μέτρα προστασίας ανά ζώνη κάνοντας έτσι λόγο για το τι επιτρέπεται, απαγορεύεται καθώς επίσης και για την χρήση των τουριστικών εγκαταστάσεων, την διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής του εθνικού πάρκου προκειμένου να επιτευχθούν ο σκοπός και οι στόχοι. Ο Κανονισμός Λειτουργίας και Διαχείρισης, περιέχει ειδικότερα μέτρα προστασίας, οργάνωσης και λειτουργίας και ειδικότερους όρους και περιορισμούς άσκησης των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων. Κάνει λόγο για τις κυρώσεις, τα πρόστιμα, τις

αποζημιώσεις και τον κανονισμό λειτουργίας και διαχείρισης του εθνικού πάρκου Λ/Θ Κοτυχίου - Δάσους Στροφιλιάς όπου προβλέπεται η ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων προστασίας και οργάνωσης των δραστηριοτήτων στον χώρο του Εθνικού Πάρκου, την εισαγωγή εισιτηρίου και μία σειρά άλλων δραστηριοτήτων. Την σύσταση οργανισμού εθνικού πάρκου στην οποία συνίσταται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, με την επωνυμία «Οργανισμός Εθνικού Πάρκου Λ/Θ Κοτυχίου – Δάσους Στροφιλιάς», τα όργανα διοίκησης, το συμβόλαιο διαχείρισης και τέλος τους οικονομικούς πόρους του φορέα διαχείρισης που πρόκειται για τις οικονομικές απαιτήσεις λειτουργίας του.

2 . Κοινή Υπουργική απόφαση (ΚΥΑ 66289).

Μέτρα για την προστασία των βιοτόπων Δάσους Στροφιλιάς (Ν . Αχαΐας- Ν . Ηλείας), Λιμνοθάλασσας Κοτυχίου (Ν . Ηλείας και της ευρύτερης περιοχής τους.

Με την παρούσα απόφαση αποσκοπείται ο καθορισμός μέτρων προστασίας των βιοτόπων Δάσους Στροφιλιάς, Λιμνοθάλασσας Κοτυχίου και της ευρύτερης περιοχής τους κατά ζώνες οι οποίες καθορίζονται ως ζώνες προστασίας και είναι οι έξης:

1. Ζώνη Α: Υψηλής προστασίας
2. Ζώνη Β: Περιφερειακή ζώνη προστασίας
3. Ζώνη Γ: Ευρύτερη περιοχή

Οι ζώνες αυτές αναφέρονται στις περιοχές που τις απαρτίζουν, καθώς και στις δραστηριότητες που επιτρέπονται ή απαγορεύονται να λαμβάνουν χώρα μέσα σε αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

**Γενικά στοιχεία της προστατευόμενης
περιοχής Δάσους Στροφιλιάς –
Λιμνοθάλασσας Κοτυχίου.**

A. Αναγνώριση της περιοχής μελέτης.⁶

Η περιοχή μελέτης που περιλαμβάνει τη λιμνοθάλασσα Κοτυχίου και το δάσος Στροφιλιάς, βρίσκεται στο ΒΔ τμήμα της Πελοποννήσου και περικλείεται δυτικά από τον Κυλλήνιο κόλπο, βόρεια από τον Πατραϊκό κόλπο και ανατολικά οριοθετείται κυρίως από την Εθνική οδό Ε55 Πάτρας - Πύργου - Ολυμπίας.

Η περιοχή μελέτης (Ζώνες Α και Β) καταλαμβάνει έκταση 136.644 στρεμμάτων και αποτελείται κυρίως:

- α. Από ένα σύνολο εσωτερικών υδροβιότοπων και ελωδών εκτάσεων (Καλόγρια, Πρόκοπου, Λάμιας, Κοτυχίου) με διάταξη Β-Ν και παράλληλα προς το θαλάσσιο μέτωπο με αβαθή - ως επί το πλείστον - ύδατα και μεταβαλλόμενα όρια υδάτινης επιφάνειας, συνολικής μέσης ετήσιας έκτασης 15.100 περίπου στρεμμάτων.
- β. Από το δάσος Στροφιλιάς, με διάταξη Β-Ν και παράλληλα προς το θαλάσσιο μέτωπο του Κυλλήνιου κόλπου, από τον οποίο χωρίζεται με παραλιακές αμμώδεις εκτάσεις και αμμοθίνες, συνολικής εκτάσεως 22.000 περίπου στρεμμάτων.
- γ. Από καλλιεργούμενες εκτάσεις, ως επί το πλείστον αρδευόμενες (70%), που περικλείουν ανατολικά, τις πιο πάνω περιγραφόμενες ζώνες, συνολικής καλυπτόμενης έκτασης 61.340 περίπου στρεμμάτων.
- δ. Από διάσπαρτους κοινοτικούς και ιδιωτικούς βοσκότοπους, συνολικής καλυπτόμενης έκτασης 20.000 περίπου στρεμμάτων.
- ε. Από 18 οικισμούς 8.829 κατοίκων, συνολικής καλυπτόμενης οικιστικής έκτασης 1.200 περίπου στρεμμάτων.

Η περιοχή ανήκει διοικητικά στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (με έδρα την Πάτρα) και στους Νομούς Αχαΐας, με έκταση 67.700 στρεμμάτων, 4 κοινότητες, 7 οικισμούς και 2.423 κατοίκους και Ηλείας, με έκταση 68.944 στρεμμάτων, 1 Δήμο (Λεχαινών), 6 κοινότητες και 11 οικισμούς, με 6.406 κατοίκους. Η οριοθέτηση της πιο πάνω περιγραφόμενης περιοχής μελέτης προκύπτει από την υπ' αριθμόν 66289/ΦΕΚ 506/9-7-1993 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) που αναφέρεται στα «Μέτρα για την

⁶ Βλ. Κατσαρός Δημήτριος Νομοθεσία και Περιβάλλον, Θεσμικό πλαίσιο προστατευόμενης περιοχής Λ/Θ Κοτυχίου – Δάσους Στροφιλιάς.

προστασία των βιοτόπων Δάσους Στροφιλιάς (Ν. Αχαΐας - Ν. Ηλείας), Λιμνοθάλασσας Κοτυχίου (Ν. Ηλείας) και της ευρύτερης περιοχής τους. Με βάση την πιο πάνω ΚΥΑ διαμορφώνονται και οριοθετούνται εντός της περιοχής μελέτης δύο επί μέρους ζώνες προστασίας και εφαρμογής διαχειριστικών και κανονιστικών μέτρων (Ζώνες Α και Β), ενώ περιγράφονται επίσης, ο βαθμός και ο χαρακτήρας ελέγχου της ευρύτερης περιοχής μελέτης (Ζώνη Γ), που αναφέρεται στη συνέχεια και οριοθετείται, γενικά, ως η ευρύτερη λεκάνη απορροής του δάσους Στροφιλιάς και της λιμνοθάλασσας Κοτυχίου.

α. Ζώνη Α - Υψηλής προστασίας.

Ως ζώνη Α ορίζεται η περιοχή που καλύπτει το δάσος Στροφιλιάς, τη λίμνη και τα έλη Λάμια, υγρά λιβάδια, περιοδικά κατακλυζόμενες εκτάσεις, αμμώδεις παραλίες και αμμοθίνες, υδροβιότοπους λιμνοθάλασσας (Λ/θ) Κοτυχίου, αλίπεδα, καλαμιώνες, θαλάσσια ζώνη και άλλες εκτάσεις.

Η οριοθέτηση της Ζώνης Α καθορίζεται από τις γεωγραφικές συντεταγμένες 9 σημείων, που έχουν εκτιμηθεί επί τοπογραφικού χάρτη κλίμακας 1:50.000 εντυπώσεων του έτους 1975 της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού (ΓΥΣ), και περιλαμβάνονται στην ΚΥΑ όπως φαίνεται στον πίνακα ΑΙ (πίνακας από φωτοτυπία).

Η ζώνη Α καταλαμβάνει έκταση 47.969 στρεμμάτων, εκ των οποίων 27.365 στρέμματα στον Ν. Αχαΐας και 20.604 στον Ν. Ηλείας. Περιλαμβάνει εκτάσεις που ανήκουν σε 1 κοινότητα του Ν. Αχαΐας (Μετοχίου) και σε 1 δήμο (Λεχαινών) και σε 5 κοινότητες του Ν. Ηλείας (Αρετής, Κουρτεσίου, Καπελέτου, Μανολάδας, Ν. Μανολάδας), με συνολικό πληθυσμό 11.145 κατοίκων. Εντός της ζώνης Α υπάρχουν 4 οικισμοί, με συνολικό πληθυσμό 738 κατοίκων.

β. Ζώνη Β - Περιφερειακή ζώνη προστασίας.

Ως ζώνη Β ορίζεται η ζώνη που περιλαμβάνει τη λιμνοθάλασσα (Λ/θ) Καλόγριας (Ιχθυοτροφείο Πάππας), τους ορεινούς όγκους Μαύρων Βουνών, καλλιεργούμενες εκτάσεις, οικισμούς, τμήμα του αρδευτικού δικτύου της τεχνητής λίμνης Πηνειού και άλλους μικρότερους βιότοπους.

Ως ζώνη Β ορίζεται η περιοχή που περιλαμβάνει μεταξύ των παρακάτω φυσικών και τεχνητών ορίων και γεωγραφικών συντεταγμένων της ΚΥΑ όπως φαίνεται στους σχετικούς χάρτες ως εξής:

- Το σημείο Ο (φ9,λ9) στη θέση Ανάβαλτα επί της παραλίας του όρμου Λιμανάκι, επί του δρόμου με Ν-ΝΑ κατεύθυνση περνώντας από τον οικισμό Μπαρτζελαικα μέχρι τη διασταύρωση με το δρόμο Λακκόπετρας- Αράξου.
- Ο δρόμος Λακκόπετρας -Αράξου μέχρι την αρχή του λατομικού χώρου Αράξου.
- Ο δρόμος Αράξου -Λάππα μέχρι τη συμβολή με την Εθνική οδό Πάτρας - Πύργου.
- Η Νέα Εθνική Οδός διερχόμενη πλησίον των οικισμών Ν. Βουπρασίου (Ν. Αχαΐας), Ν. Μανολάδας (Ν. Ηλείας), Βάρδας, περιοχές Καπελέτου, Κουρτεσίου, Οικισμού Αρετής μέχρι το γεφύρι στην τομή με το χειμαρροπόταμο (θέση Βαρκο) σε απόσταση 800 μ περίπου από το νότιο παραλιακό άκρο των Αλυκών.
- Το προς τη θάλασσα περιοχή όριο της Β ζώνης ορίζεται από την ισοβαθή καμπύλη των 6 μ.

Η ζώνη Β καταλαμβάνει έκταση 88.675 στρεμμάτων, εκ των οποίων 40.335 στρέμματα στον Ν. Αχαΐας και 48.340 στρέμματα στον Ν. Ηλείας. Περιλαμβάνει εκτάσεις που ανήκουν σε 4 κοινότητες του Ν. Αχαΐας (Λακκόπετρας, Αράξου, Ματοχίου, Απιδεώνας), σε 1 δήμο (Λεχαινά) και σε 6 κοινότητες του Ν. Ηλείας με συνολικό πληθυσμό 13.041 κατοίκων. Εντός της ζώνης Β υπάρχουν 13 οικισμοί, με συνολικό πληθυσμό 8.112 κατοίκων.

γ. Ζώνη Γ - Ευρύτερη περιοχή προστασίας.

Ως ζώνη Γ θεωρείται η ευρύτερη λεκάνη απορροής της πιο πάνω περιγραφειθήσας περιοχής μελέτης (ζώνες Α και Β).

Τα όρια της ζώνης Γ ενεκρίθησαν επί χαρτών κλίμακας 1:100.000 και 1:25.000 που συνοδεύουν το υπ' αριθμόν 1784/4-7-96 έγγραφο της Δ/νσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ μετά από σχετική πρόταση οριοθέτησης επί χάρτου του Αναδόχου.

Η ζώνη Γ καταλαμβάνει έκταση 269.894 στρεμμάτων, εκ των οποίων 96.450 στρέμματα στον Ν. Αχαΐας και 173.444 στρέμματα στον Ν. Ηλείας. Περιλαμβάνει εκτάσεις που ανήκουν σε 12 κοινότητες του Ν. Αχαΐας και σε 2 δήμους (Λεχαινά, Ανδραβίδα) και 10 κοινότητες του Ν. Ηλείας, συνολικού πληθυσμού 26.805 κάτοικοι. Εντός της ζώνης Γ υπάρχουν 43 οικισμοί με συνολικό πληθυσμό 12.799 κατοίκους.

Β. Υπάρχουσα κατάσταση φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. - Χαρακτήρας της περιοχής.

α. Φυσικό περιβάλλον.

Το φυσικό περιβάλλον της περιοχής, συνδυάζει την ύπαρξη πολυποίκιλων οικοσυστημάτων, που το συνθέτουν έτσι ώστε να χαρακτηρίζεται μοναδικό.

Το δάσος της Στροφιλιάς - δάσος κουκουναριάς, είναι ένα από τα τελευταία εναπομείναντα πεδινά παραθαλάσσια μεσογειακά δάση που παρέχει όλες τις ευεργετικές επιδράσεις των δασικών οικοσυστημάτων (διατήρηση υδατικού ισοζυγίου, δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα, παραγωγή οξυγόνου, παραγωγή νερού, αποτροπή των διαβρώσεων, βελτίωση του μικροκλίματος, σημαντικό βιότοπο ειδών χλωρίδας και πανίδας, χώρος αναψυχής κ.α.).

Οι γειτονικοί υγρότοποι και τα υγροτοπικά οικοσυστήματα (έλη, αμμοθίneo λιμνοθάλασσες), ως χώροι υψηλής βιοποικιλότητας, αποτελούν αφενός χώρους στάθμευσης, διανομής και αναπαραγωγής μεταναστευτικών ειδών της ορνιθοπανίδας, μόνιμο βιότοπο ειδών χλωρίδας και σημαντικούς πόρους, που λειτουργούν ως ιχθυοτροφεία με το χαρακτηρισμό «φυσικό». Οι λειτουργίες τους επικεντρώνονται στον εμπλουτισμό των υπόγειων υδροφόρων, τη παγίδευση ιζημάτων, την απορρόφηση διοξειδίου του άνθρακα, την αποθήκευση και απελευθέρωση θερμότητας, την δέσμευση ηλιακής ακτινοβολίας και στήριξη των τροφικών αλυσίδων. Οι αξίες των υγροτόπων προσδιορίζονται στην βιολογική ποικιλότητα, την βελτίωση της ποιότητας νερού, την αποθήκευση πόσιμου και αρδευτικού νερού, την παραγωγή αλιευμάτων, την βόσκηση αγροτικών ζώων, την προστασία από πλημμύρες, την αναψυχή, την ανάπτυξη πολιτισμού, την προστασία από τις επιπτώσεις του ανθρωπογενούς εμπλουτισμού της ατμόσφαιρας με διοξείδιο του άνθρακα, την βελτίωση του μικροκλίματος, περιβαλλοντική έρευνα και εκπαίδευση, αναψυχή (κυνήγι κ.α.).

Όσον αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος οι υγρότοποι ορίζονται σύμφωνα με τη συνθήκη Ραμσάρ ως : «οι φυσικές ή τεχνητές περιοχές αποτελούμενες από έλη, γενικώς από μη αποκλειστικά ομβροδίαιτα έλη με τυρφώδες υπόστρωμα από τυμφώδεις γαίες ή από νερό. Οι περιοχές αυτές είναι μονίμως ή προσωρινά κατακλυζόμενες με νερό, το οποίο είναι στάσιμο ή ρέον, γλυκό, υφάλμυρο ή αλμυρό. Οι περιοχές αυτές επίσης περιλαμβάνουν και εκείνες που καλύπτονται με θαλασσινό νερό το βάθος του οποίου κατά την άμπωτη δεν υπερβαίνει τα έξι μέτρα».

Στην προκειμένη περίπτωση της περιοχής μελέτης είναι φυσικοί υγρότοποι, που υπάρχουν και λειτουργούν για εκατομμύρια χρόνια .

Στην ζώνη Α υψηλής προστασίας ανήκουν τα υγροτοπικά οικοσυστήματα της περιοχής, με εξαίρεση τον υγρότοπο της λιμνοθάλασσας Καλόγριας η οποία ανήκει στην ζώνη Β.

β. Ανθρωπογενές περιβάλλον.

Στο σύνολο της έκτασης της περιοχής μελέτης, είναι έντονα τα χαρακτηριστικά των ανθρωπογενών επιδράσεων. Όλες οι δραστηριότητες αφορούν σε επεμβάσεις στο περιβάλλον. Συνίστανται σε δραστηριότητες και στους τρεις τομείς της παραγωγικής διαδικασίας καθώς και στην κάλυψη οικιστικών αναγκών. Οι μορφές των παραγωγικών δραστηριοτήτων αφορούν στον πρωτογενή τομέα σε γεωργικές καλλιέργειες κτηνοτροφία, αλιεία - ιχθυοκαλλιέργειες, στον δευτερογενή τομέα ύπαρξη βιομηχανικών μονάδων (μεταποίηση-εξορύξεις) και στον τριτογενή τομέα σε παροχή τουριστικών και λοιπών υπηρεσιών. Επίσης μια δραστηριότητα αφορά στην κάλυψη των οικιστικών αναγκών του πληθυσμού (κύρια και εξοχική κατοικία). Ο πληθυσμός στην περιοχή μελέτης είναι περίπου 30.000 κάτοικοι, με μια έντονη τάση απασχόλησης προς τον τριτογενή τομέα (τουρισμός).

γ. Χαρακτήρας της περιοχής.

Η περιοχή αποτελεί ένα σύνολο φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Κατά κύριο λόγο χαρακτηρίζεται από την ανάπτυξη δραστηριοτήτων του πρωτογενούς τομέα, (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, εξορύξεις), με άσκηση έντονης πίεσης στο γειτνιάζον φυσικό περιβάλλον (δάση και υγροτοπικά οικοσυστήματα).

Υπάρχει μια τάση ανάπτυξης δραστηριότητας του τριτογενούς τομέα (τουρισμός), που όμως αν δεν προβλεφτεί σε σχέση με το φυσικό περιβάλλον και συνεχίσει με την μορφή που αναπτύσσεται, αυτή τη στιγμή, χωρίς διαθέσιμες ευαισθησίας συντήρησης και προστασίας θα καταρρεύσει συνολικά όλη η περιοχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Διαχείριση περιοχής μελέτης.

A. Σκοποί και αντικείμενο διαχείρισης.

Οι ζώνες της περιοχής μελέτης, και ειδικότερα το δάσος Στροφιλιάς, η λιμνοθάλασσα Κοτυχίου και το σύνολο της ευρύτερης περιοχής αποτελούν ένα συνολικό βιότοπο διεθνούς ενδιαφέροντος και εντάσσονται στις διατάξεις της Σύμβασης Ραμσάρ.

Πολλές είναι οι εξειδικευμένες μελέτες που αποδεικνύουν, τόσο την αξία, όσο και την ανάγκη άμεσης προστασία της εξεταζόμενης περιοχής και αυτό με δεδομένο ότι η προστασία δεν αποτελεί σκοπό αλλά μέσο επίτευξης του σκοπού διαχείρισης. Η ανάγκη διαχείρισης της περιοχής ως αξιόλογο οικοσύστημα, αλλά και ως περιοχής που αποτελεί παράλληλα τοπικό ως υπερτοπικό πόλο έλξης λόγω ακριβώς της μοναδικότητας και του φυσικού κάλλους που προσφέρει, επιβάλλει ταυτόχρονα τη λήψη μέτρων διαχείρισης στη χρήση και στη λειτουργία της.

Σκοπός επομένως της διαχείρισης της περιοχής είναι η διατήρηση της βιοποικιλότητας και των χαρακτηριστικών των οικοσυστημάτων της περιοχής, της λειτουργικής ικανότητας και της δομής των οικοσυστημάτων της η προστασία και βελτίωση της παραγωγικότητας του εδάφους και του νερού των υδάτινων συστημάτων, ως προϋπόθεση για την αειφορική διαχείριση.

B.α. Διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής του Εθνικού Πάρκου.⁷

Σκοπός του παρόντος είναι η διαχείριση της περιοχής του Εθνικού Πάρκου με βάση τις παρακάτω προϋποθέσεις:

1. Προκειμένου να επιτευχθούν ο σκοπός και οι στόχοι του Εθνικού Πάρκου για τις περιοχές που συντάσσεται Κανονισμός Λειτουργίας και Διαχείρισης που προβλέπεται από το άρθρο 19, παρ. 3 Ν 1650/86. Ο Κανονισμός Λειτουργίας και Διαχείρισης, περιέχει ειδικότερα μέτρα προστασίας, οργάνωσης και λειτουργίας και ειδικότερους όρους και περιορισμούς άσκησης των επιτρεπόμενων στο άρθρο 3 δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων.
2. Τα θέματα του Κανονισμού που σχετίζονται με την αλιεία, την ασφάλεια των λουομένων στη θάλασσα και τον αιγιαλό, τη δόμηση, την εφαρμογή

⁷ Προεδρικό Διάταγμα (Οκτώβριος 1998) υγροβιότοπου Λ/Θ Κοτυχίου – Δάσους Στροφιλιάς.

αγροτικής και δασικής διαχείρισης, την οργάνωση των οικονομικών θεμάτων, τη φύλαξη, αστυνόμευση και επίβλεψη του χώρου, κλπ ρυθμίζονται με σχετικές Υπουργικές αποφάσεις.

- Η ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων προστασίας και οργάνωσης των δραστηριοτήτων γίνεται με Υπουργικές αποφάσεις.
- Η ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων που αφορούν τη δόμηση γίνεται από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ.
- Η εισαγωγή εισιτηρίου, οι οικονομικές σχέσεις της Ειδικής Υπηρεσίας με ιδιώτες που ασκούν δραστηριότητα συμβατή με τους σκοπούς του Εθνικού Πάρκου στην περιοχή εφαρμογής του παρόντος Π.Δ/τος και λοιπά οικονομικά θέματα, γίνεται με απόφαση του Υπ. Οικονομικών και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών.
- Η ρύθμιση θεμάτων που αφορούν την αγροτική και την δασική διαχείριση γίνεται (μετά την εκπόνηση σχετικής μελέτης και την έγκριση της σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της Δασικής νομοθεσίας) με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας,
- Η ρύθμιση θεμάτων που αφορούν την λειτουργία των Στρατιωτικών εγκαταστάσεων στην περιοχή γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.
- Η ρύθμιση ειδικών θεμάτων στον θαλάσσιο χώρο γίνεται με απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας.
- Η οργάνωση συστήματος επίβλεψης του χώρου και επιτήρησης της εφαρμογής των άρθρων 1-6 και του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης γίνεται με Κοινή Απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, ΠΕΧΩΔΕ, Δημόσιας Τάξης, Εμπορικής Ναυτιλίας και Εθνικής Άμυνας.

Οι ανωτέρω ρυθμίσεις προτείνονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες μετά από εισήγηση της Ειδικής Υπηρεσίας.

3. Τα θέματα του Κανονισμού που αφορούν την πρόσβαση ατόμων και τροχοφόρων στις περιοχές του Πάρκου, στην οργάνωση της αναψυχής και της οικοτουριστικής δραστηριότητας, στη συστηματική παρακολούθηση οικολογικών και άλλων παραμέτρων, στην επιστημονική έρευνα, στην περιβαλλοντική και πολιτιστική ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση, στην

εφαρμογή ειδικών διαχειριστικών μέτρων των απειλούμενων και/ ή προστατευόμενων ειδών χλωρίδας και πανίδας, ενδιαιτημάτων και τοπίων στην κατάρτιση τριετούς διαχειριστικού σχεδίου και ετησίου προγράμματος δράσης στην κατάρτιση μελέτης αξιολόγησης του προστατευτέου αντικειμένου μετά την εφαρμογή του παρόντος διατάγματος ρυθμίζονται με απόφαση της Ειδικής Υπηρεσίας και σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Δ/σης του ΥΠΕΔΩΔΕ και του Υπουργείου Γεωργίας. Στις περιοχές του Εθνικού Πάρκου Λ/θ Κοτυχίου -Δάσους Στροφιλιάς, την οργάνωση της αναψυχής και της οικοτουριστικής δραστηριότητας, την συστηματική παρακολούθηση οικολογικών και άλλων παραμέτρων, την επιστημονική έρευνα, την περιβαλλοντική και πολιτιστική ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση, την εφαρμογή ειδικών διαχειριστικών μέτρων των απειλούμενων ή προστατευόμενων ειδών χλωρίδας και πανίδας ενδιαιτημάτων και τοπίων.

β. Οικονομικοί πόροι του φορέα διαχείρισης.

Πρόκειται για τις οικονομικές απαιτήσεις λειτουργίας του Φορέα Διαχείρισης που συνοπτικά περιλαμβάνουν:

- απόκτηση - συντήρηση σταθερής υποδομής (κτίριο στέγασης).
- απόκτηση - συντήρηση κινητής υποδομής και εξοπλισμού.
- έξοδα λειτουργίας υποδομών (π.χ. ηλεκτροδότηση, καύσιμα).
- αμοιβές προσωπικού.

Οι οικονομικοί πόροι μπορεί να προέρχονται από τις εξής πηγές:

- i. Χρηματοδοτήσεις του Ελληνικού Δημοσίου από το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, του Υπουργείου Γεωργίας ή άλλων Υπηρεσιών ή άλλους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς αυτού (ΕΤΕΡΠΣ, Ταμείο Δασών κ.λ.π.)
- ii. Χρηματοδοτήσεις από τους προϋπολογισμούς των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της περιοχής,

- iii. Πόροι για κάθε είδους έξοδα από τη συμμετοχή της Α.Ε σε κοινοτικά προγράμματα με πρωτοβουλίες,
- iv. Έσοδα από ανταποδοτικά και άλλα τέλη που τυχόν θα επιβληθούν για την περιβαλλοντική ανάπτυξη της περιοχής και τα έσοδα από πρόστιμα που επιβάλλονται για παραβάσεις περιβαλλοντικής νομοθεσίας στην οριοθετούμενη με το προεδρικό διάταγμα περιοχή,
- v. Έσοδα από δωρεές και κάθε είδους ενισχύσεις (επιχορηγήσεις ή χορηγίες) από φορείς του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, ιδρύματα, οργανισμούς, τράπεζες κ.λ.π.
- vi. Έσοδα από την αξιοποίηση της περιουσίας του και την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων.
- vii. Κάθε άλλου είδους έσοδο από οποιαδήποτε πηγή, δανειοδοτήσεις καθώς και οι εξής πηγές:
 - Εθελοντική χρηματική προσφορά επισκεπτών.
 - Εγγυητές ή όπως διεθνώς λέγεται sponsors.
 - Συνδρομές πολιτών που θέλουν να γίνουν μέλη του φορέα.
 - Χρήματα που πληρώνουν εθελοντικά οι καταναλωτές στο λογαριασμό των ξενοδοχείων ή των εστιατορίων της περιοχής. Το χρηματικό ποσό που προορίζεται γι' αυτό το σκοπό θα αναγράφεται καθαρά ώστε να μπορεί ο καταναλωτής να το σβήνει εάν δεν επιθυμεί να το πληρώσει.
 - Από την αγορά προϊόντων ένα ποσοστό της τιμής των οποίων θα προορίζεται για το Φορέα Διαχείρισης.
 - Εθελοντική προσφορά χρημάτων, από πολίτες που επιθυμούν να ενισχύσουν το φορέα ή δωρεές πολιτών.
 - Εθελοντική εργασία επισκεπτών, όπως ο καθαρισμός μίας παραλίας ή πρακτική βοήθεια σε ερευνητικά προγράμματα ή ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα οικότουρισμού κ.λ.π.

Γ. Οικονομικά εργαλεία.

α . Το νέο οικονομικό όργανο για το περιβάλλον (LIFE).⁸

Στις 21 Μαΐου 1992 το Συμβούλιο υιοθέτησε Κανονισμό (EEC)N 1973/92 εγκαθιστώντας ένα οικονομικό όργανο για το περιβάλλον (LIFE)>, μετά από δυνατές πολιτικές πιέσεις από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Το αντικείμενο της είναι να προωθήσει την ανάπτυξη και υλοποίηση της Κοινοτικής περιβαλλοντικής προστασίας και νομοθεσίας σύμφωνα με τη χρηματοδότηση,

- Προτεραιότητα περιβαλλοντικής δραστηριότητας στην Κοινότητα.
- Τεχνικές (ή δημιουργημένες από νόμο) βοηθητικές δραστηριότητες με τρίτες χώρες από τη Μεσογειακή περιοχή ή παραμεθωρίως της Βαλτικής θάλασσας.
- Δραστηριότητες που αφορούν τοπικά ή σφαιρικά περιβαλλοντικά προβλήματα που προωθούνται για παγκόσμιες συμφωνίες. Αυτό σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μετά από προτάσεις από την Commission στο Συμβούλιο για κάθε σχέδιο συγκεκριμένα.

Ο Κανονισμός LIFE αντικατέστησε τους πρότερους Κανονισμούς ACNAT, MEDSPA και NORSPA. Κάνει συγκεκριμένη αναφορά σε μετρήσεις υποστηρίζοντας την υλοποίηση των Birds and Habitats Directives. Η Commission αποφάσισε κάθε χρόνο στις δραστηριότητες προτεραιότητας να είναι η χρηματοδότηση και η ενδεικτική κατανομή των πόρων.

Μαζί με την Κοινότητα, τέσσερα πεδία δραστηριότητας ενσωματώθηκαν στη λίστα:

- Προώθηση που μπορεί να παρατείνει την ανάπτυξη και την ποιότητα του περιβάλλοντος (δήλωση χορηγήσεων των πόρων 40%).
- Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της φύσης (LIFE - Natura) (δήλωση χορηγήσεων των πόρων 45%).
- Διαχείριση δομών και περιβαλλοντικών υπηρεσιών (δήλωση χορηγήσεων πόρων 5%).
- Μόρφωση, εκπαίδευση και πληροφόρηση (δήλωση χορηγήσεων πόρων 5%).

Εκτός της Κοινοτικής περιοχής ο οργανισμός LIFE μπορεί να χρηματοδοτεί δραστηριότητες για την ίδρυση διαχειριστικών δομών, τεχνική βοήθεια και μετατροπή σε τεχνολογία φιλική προς το περιβάλλον, υποθάλπτοντας την υφιστάμενη ανάπτυξη και παροχή βοήθειας κατά την διάρκεια οικολογικών κινδύνων.

Τα ποσοστά της Κοινοτικής βοήθειας για δραστηριότητες που αφορούν τη διατήρηση της προτεραιότητας του φυσικού περιβάλλοντος ή ειδών του Κοινοτικού ενδιαφέροντος είναι κανονικά πάνω από το 50% και εξαιρετικώς πάνω από 70% σε περίπτωση ειδών και φυσικού περιβάλλοντος απειλούμενων με εξαφάνιση στην Κοινότητα.

Οι αιτήσεις είναι διαβιβασμένες στην Commission από τα Μέλη της πολιτείας, αλλά η Commission μπορεί να ρωτήσει κάθε νομικό ή φυσικό πρόσωπο από ειδοποίηση που έχει εκδοθεί στον επίσημο τύπο της Ε.Ε για να υποβάλλουν αιτήσεις. Για να επιλέξουν θέματα για τη χρηματοδότηση, η Commission δέχεται βοήθεια από μια επιτροπή, που συντίθεται από εκπροσώπους των Μελών της Πολιτείας. Η επιτροπή ακόμη ορίζει την κατανομή κεφαλαίου διαφορετικών πεδίων δράσης. Το 1992 και 1993 η Commission επέτρεψε 47 εκ. ECU περίπου για προγράμματα υπό του (LIFE-Natura) από τα οποία κοντά στα 14 εκ. ECU αφορούν προγράμματα διατήρησης των υδροβιότοπων.

β . Χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Δικτύου Φύση 2000 (Οδηγία 92/43).

Τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία καταρτίζουν σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ προγράμματα χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε ότι αφορά τόπους που διαθέτουν τύπους φυσικών οικοτόπων προτεραιότητας ή και είδη προτεραιότητας.

Το ΥΠΕΧΩΔΕ μετά από συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία αποστέλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμήσεις για τα ποσά που θεωρούνται αναγκαία στα πλαίσια της Κοινοτικής συγχρηματοδότησης.

⁸ Βλ. European Union Instruments for Wetland Conservation. Prepared by the Wetland Conservation Unit Station biologique de la Tour du Valat Le Sambuc.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον επέλθει συμφωνία με το ΥΠΕΧΩΔΕ, το οποίο λαμβάνει προηγουμένως τη σύμφωνη γνώμη του Υπ, Γεωργίας και τη γνώμη της «Επιτροπής- Φύση 2000» καθώς και άλλων ενδεχομένως συναρμόδιων Υπουργείων:

- i. προσδιορίζει αναφορικά με τους τόπους κοινοτικής σημασία (για τους οποίους ζητείται συγχρηματοδότηση, τα απαραίτητα μέτρα για τη διατήρηση ή επαναφορά σε ικανοποιητική κατάσταση προστασίας των εν λόγω τόπων καθώς και το συνολικό κόστος που συνεπάγεται τα μέτρα αυτά.
- ii. εκτιμά το αναγκαίο ποσό της χρηματοδότησης - συμπεριλαμβανομένης της συγχρηματοδότησης - που απαιτείται για την εφαρμογή των ως άνω μέτρων, λαμβάνοντας υπόψιν μεταξύ άλλων, τη συγκέντρωση στο εθνικό έδαφος φυσικών οικοτόπων προτεραιότητας ή /και ειδών προτεραιότητας και τις σχετικές επιβαρύνσεις που συνεπάγονται τα απαιτούμενα αυτά μέτρα για τη χώρα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μελετώντας προσεκτικά την παραπάνω πτυχιακή εργασία μπορούμε να οδηγηθούμε σε ορισμένα συμπεράσματα για τη σωστή και ομαλή λειτουργία διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής Δάσους Στροφιλιάς - Λιμνοθάλασσας Κοτυχίου. Μπορούμε να καταλάβουμε ότι η πραγματική προστασία της περιοχής είναι ελλιπής για τους παρακάτω λόγους:

1. Οι φορείς διαχείρισης δεν έχουν ακόμα συσταθεί εξ ολοκλήρου για να αρχίσουν να δραστηριοποιούνται για την προστασία της περιοχής.
2. Οι κάτοικοι της περιοχής παρεμβαίνουν στον υδροβιότοπο με διάφορες απαγορευμένες δραστηριότητες όπως αυτές της θήρας, της αλιείας, της αυθαίρετης δόμησης και άλλα.
3. Από την λανθασμένη διαχείριση και εκμετάλλευση των οικονομικών πόρων που προέρχονται από διάφορες χρηματοδοτήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από τα αρμόδια κάθε φορά Υπουργεία.

Πολλές φορές οι αρμόδιοι λειτουργούν αυθαίρετα και επιπόλαια χωρίς να συμβαδίζουν απόλυτα με το υφιστάμενο νομικό καθεστώς με αποτέλεσμα να προκύπτουν διάφορα προβλήματα στην μετέπειτα πορεία.

Για να εξαλειφθούν όλα τα παραπάνω προβλήματα και να αποφευχθούν όσο το δυνατόν περισσότερο θα πρέπει όλοι με τη σειρά τους είτε αυτοί είναι φορείς διαχείρισης είτε οι κάτοικοι της περιοχής να προσαρμοστούν και να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις των νόμων για να μπορέσει η συγκεκριμένη περιοχή να συνεχίσει να χαρακτηρίζεται αλλά και να «είναι» προστατευόμενη χωρίς εμείς με τη σειρά μας να της καταστρέφουμε αυτή τη φυσική ομορφιά που την διακρίνει και την κάνει να χαρακτηρίζεται ως προστατευόμενη.

Τέλος το μέλλον της περιοχής θα ήθελα να ελπίζω ότι θα είναι καλό. Αυτό όμως όπως ανέφερα και παραπάνω θα πραγματοποιηθεί αν όλοι προσαρμοστούν στις επιταγές που απαιτούνται για τον χαρακτηρισμό μίας περιοχής σε προστατευόμενη. Ελπίζω οι φορείς διαχείρισης να εκμεταλλευτούν κατάλληλα τον κάθε πόρο που διατίθεται για την περιοχή και να τον αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο που γίνεται χωρίς να προκαλέσουν φθορές και καταστροφές κάθε είδους στο περιβάλλον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Τ. Νικολόπουλος. Η προστασία των φυσικών οικοτόπων στο Κοινωνικό Δίκαιο, Νόμος και Φύση, 3/1997, σελ. 521.
2. Κασταρός Δημήτριος. Νομοθεσία και περιβάλλον, θεσμικό πλαίσιο προστατευόμενης περιοχής Λ/θ Κοτυχίου - Δάσους Στροφιλιάς, αδημοσίευτο μεταπτυχιακό πρόγραμμα ειδίκευσης στο τμήμα Βιολογίας Παν/μίου Πατρών. Φεβρουάριος 2000.
3. Ανάδοχοι μελετητές: Γ. Ασημακόπουλος, Ξ. Καλαϊτζής, Β. Σιταρένιος, Ν. Στρατηγέας και Συνεργάτες «Ανάπλαση Ε.Ε», Γ. Μπουρτζίκος, Δ. Παπακωνσταντίνου, Ε. Σταματοπούλος. Πρόγραμμα αντιμετώπισης Ειδικών περιβαλλοντικών προβλημάτων και συστήματος λειτουργίας και διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής. Μελέτη Παν/μίου Πατρών. Μάιος 1996.
4. European Union Instruments for Wetland Conservation. Prepared by the Wetland Conservation Unit Station biologique de la Tour du Valat Le Sambuc (page 35-41).
5. Ο θεσμός των προστατευόμενων περιοχών στην Ελλάδα, Αμφίβιον, 2001, τεύχος 38.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1289

28 Δεκεμβρίου 1998

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΠΕΡΙΒ/ΝΤΟΣ, ΧΩΡ/ΞΙΑΣ & ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ, ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 1 και 2 παρ. 1 (ζ) του Ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου» (Α'34), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 6 του Ν. 1440/1984 «Συμμετοχή της Ελλάδας στο κεφάλαιο, στα αποθεματικά και τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων κ.λπ.» (Α70) και του άρθρου 65 του Ν. 1892/1990 (Α101).

2. Τις διατάξεις των άρθρων 23 (παρ. 1) και 24 του Ν. 1558/1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα» (Α'137) και των άρθρων 9 και 13 του Π. Δ/τος 437/1985 «Καθορισμός και ανακατανομή των αρμοδιοτήτων των Υπουργείων» (Α'157).

3. Τις διατάξεις των άρθρων 20, 21, 28, 29 και 30 του Ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (Α'160), όπως το τελευταίο αυτό άρθρο τροποποιήθηκε με το άρθρο 98 (παρ. 12) του Ν. 1892/1990 «Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (Α'101).

4. Τις διατάξεις του Ν.Δ. 86/1969 «Περί Δασικού Κώδικα κ.λπ.» (Α'7), όπως τροποποιήθηκε με το Ν.Δ. 996/1971 και το Ν. 177/1975.

5. Τις διατάξεις του Ν. 1845/1989 «περί δασοπροστασίας» (Α'102).

6. Τις διατάξεις του 998/1979 «περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας» (Α'298).

7. Τις διατάξεις του Ν. 2055/1992 «Κύρωση Σύμβασης διεθνούς Εμπορίας ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που κινδυνεύουν να εξαφανισθούν, με τα Παραρτήματα I και II αυτής» (Α'105).

8. Τις διατάξεις του Ν. 1335/1983 «Κύρωση Σύμβασης της Βέρνης για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού Περιβάλλοντος της Ευρώπης» (Α'32).

9. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/1985 όπως αυτό συμπληρώθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (Α'154) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2α του Ν. 2469/1997 (Α38).

10. Τις διατάξεις του Ν. 2204/1994 «Κύρωση Σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα» (Α'59).

11. Την υπ' αριθμ. 69269/5387/1990 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, περιεχόμενο μελέτης περιβαλλοντικών μελετών ΕΠΜ και λοιπές συναφείς διατάξεις, σύμφωνα με το Ν. 1650/1986» (Β'678).

12. Τις διατάξεις της υπ' αριθ. 75308/5512/1990 Κοινής Υπουργικής Απόφασης: «Καθορισμός τρόπου ενημέρωσης των πολιτών και των φορέων εκπροσώπησής τους για το περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ... κ.λπ.» (Β'691).

13. Την υπ' αριθμ. 71961/3670/1991 απόφαση «Καθορισμός των όρων και της διαδικασίας ανακοίνωσης των σχεδίων των Προεδρικών Διαταγμάτων που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 21 του Ν. 1650/1986» (Β'541).

14. Την υπ' αριθ. 261554/1985 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός των Ελληνικών Διαχειριστικών Αρχών για την εφαρμογή του Κανονισμού 3626/1982 του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» (Β'112).

15. Τις διατάξεις του Π.Δ. 453/1977 «Περί ελεγχόμενων κυνηγετικών περιοχών» (Α'141).

16. Την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕL206/7/22-7-92).

17. Την οδηγία 97/62/Ε.Κ. του Συμβουλίου της 27ης Οκτωβρίου 1997 (ΕΕL305/8-11-97 σελ. 49).

18. Την οδηγία 79/409/ΕΟΚ «περί της διατηρήσεως των άγριων πτηνών» (αριθ. Ν. 103/1/25-4-1979).

19. Την Απόφαση 97/266/ΕΚ της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 18ης Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕL107/24-4-1997 σελ. 1).

20. Τις διατάξεις της υπ' αριθ. 414985/1985 Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας» (Β757).

21. Την υπ' αριθ. 38271/12-11-1998 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Γεώργιο Φλωρίδη» (Β'1178).

22. Την υπ' αριθ. οικ. Δι7α/03/99/Φ221/1996 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημ. Έργων Χρήστο Βερελή και Θεόδωρο Κολιοπάνο» (Β1006).

23. Την αρ. 34001/Δ10Ε/1957/1996 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εθν. Οικονομίας για την ανάθεση αρμοδιοτήτων, αποφασίζουμε:

Κεφάλαιο Α'
Γενικές Διατάξεις

Άρθρο 1
Σκοπός

Σκοπός της απόφασης αυτής είναι η θέσπιση διατάξεων για την προστασία της βιολογικής ποικιλότητας με τη λήψη των αναγκαίων και ενδεδειγμένων μέτρων ώστε να διασφαλίζεται η διατήρηση ή η αποκατάσταση σε ικανοποιητικό βαθμό διατήρησης των φυσικών οικοτόπων (ενδωιαιτημάτων) και των άγριων ειδών χλωρίδας και πανίδας κοινοτικού ενδιαφέροντος σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» και της οδηγίας 97/62/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Οκτωβρίου 1997 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων «για την τεχνική και επιστημονική αναπροσαρμογή της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ ... κ.λπ» που έχουν δημοσιευθεί στην Ελληνική γλώσσα στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕL206/7/22-7-1992) και (ΕΕL305/8-11-97 σελ. 49) αντίστοιχα. Για τη λήψη και εφαρμογή των ως άνω μέτρων λαμβάνονται υπόψη οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές συνθήκες καθώς και οι τοπικές ιδιομορφίες.

Άρθρο 2
Ορισμοί

Για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης νοούνται ως:

α) «διατήρηση»: ένα σύνολο μέτρων που απαιτούνται για να διατηρηθούν ή αποκατασταθούν οι φυσικοί οικοτόποι και οι πληθυσμοί ειδών άγριας χλωρίδας και πανίδας σε ικανοποιητική κατάσταση όπως ορίζεται στα στοιχεία ε) και θ)

β) «φυσικοί οικοτόποι (ενδωιαιτήματα)»: οι χερσαίες περιοχές ή οι υγρότοποι που διακρίνονται χάριν στα βιοτικά και αβιοτικά χαρακτηριστικά τους, είτε είναι εξ ολοκλήρου φυσικές (οι) είτε ημιφυσικές (οι).

γ) «φυσικοί οικοτόποι (ενδωιαιτήματα) κοινοτικού ενδιαφέροντος»: οι οικοτόποι οι οποίοι στο έδαφος των κρατών μελών:

i) διατρέχουν κίνδυνο να εξαφανισθούν από την περιοχή της φυσικής τους κατανομής

ή

ii) έχουν περιορισμένη περιοχή φυσικής κατανομής λόγω της μειώσεώς τους ή λόγω του ότι η περιοχή τους, εκ της φύσεώς της, είναι περιορισμένη

ή

iii) αποτελούν σημαντικά δείγματα τυπικών χαρακτηριστικών μιας ή περισσοτέρων από τις ακόλουθες βιογεωγραφικές περιοχές: αλπικής, ατλαντικής, ηπειρωτικής, μακαρονησιακής και μεσογειακής.

Αυτοί οι τύποι οικοτόπων αναγράφονται ή είναι δυνατόν να αναγραφούν στο παράρτημα I του άρθρου 20 της παρούσας απόφασης.

δ) «τύποι φυσικών οικοτόπων (ενδωιαιτημάτων) προτεραιότητας»: οι τύποι φυσικών οικοτόπων που διατρέχουν τον κίνδυνο να εξαφανισθούν από το έδαφος των Κ.Μ. και για τη διατήρηση των οποίων η Κοινότητα φέρει ιδιαίτερη ευθύνη λόγω του μεγέθους του τμήματος της φυσικής κατανομής τους που περιλαμβάνεται στο έδαφος αυτό. Αυτοί οι τύποι φυσικών οικοτόπων στους οποίους αποδίδεται προτεραιότητα σημειώνονται με αστερίσκο (*) στο παράρτημα I του άρθρου 20.

ε) «κατάσταση της διατήρησης ενός φυσικού οικοτόπου (ενδωιαιτήματος)»: το αποτέλεσμα του συνόλου των παραγόντων που επιδρούν σε ένα φυσικό οικοτόπο, καθώς και στα χαρακτηριστικά είδη που βρίσκονται σε αυτόν και οι οποίοι παράγοντες μπορούν να αλλοιώσουν μακροπρόθεσμα την φυσική του κατανομή, τη δομή του και τις λειτουργίες του, καθώς και την μακροπρόθεσμη επιβίωση των χαρακτηριστικών ειδών του στο έδαφος των Κρατών - Μελών.

Η «κατάσταση της διατήρησης» ενός φυσικού οικοτόπου θεωρείται «ικανοποιητική» όταν:

- η περιοχή της φυσικής κατανομής του και οι εκτάσεις που περιέχει μένουν σταθερές ή αυξάνονται και

- η δομή και οι ειδικές λειτουργίες που απαιτούνται για την μακροπρόθεσμη συντήρησή του υφίστανται και είναι δυνατόν να συνεχίσουν να υφίστανται κατά το προβλεπτό μέλλον και

- η κατάσταση της διατήρησης των χαρακτηριστικών ειδών κρίνεται ικανοποιητική κατά την έννοια του στοιχείου θ)

στ) «οικότοπος (ενδωιαιτήμα) ενός είδους»: περιβάλλον ορισμένο από βιοτικούς και αβιοτικούς χαρακτηριστικούς παράγοντες, στο οποίο ζει το είδος σε οποιοδήποτε από τα στάδια του βιολογικού του κύκλου

ζ) «είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος»: τα είδη τα οποία, στο έδαφος των Κ-Μ:

i) διατρέχουν κίνδυνο, με εξαίρεση τα είδη εκείνα των οποίων η περιοχή της φυσικής κατανομής τους εκτείνεται οριακά μόνον στο προαναφερόμενο έδαφος και τα οποία δεν διατρέχουν κίνδυνο ούτε είναι ευπρόσβλητα στην περιοχή του δυτικού παλαιοαρκτικού, ή

ii) είναι ευπρόσβλητα, δηλαδή πιθανολογείται ότι στο προσεχές μέλλον ενδέχεται να περιληφθούν στην κατηγορία των ειδών που διατρέχουν κίνδυνο, εφόσον εξακολουθήσουν να υπάρχουν οι παράγοντες που δημιουργούν αυτόν τον κίνδυνο, ή

iii) είναι σπάνια, δηλαδή οι πληθυσμοί τους είναι ολιγάριθμοι και μολονότι δεν διατρέχουν επί του παρόντος κίνδυνο ούτε είναι ευπρόσβλητα, υπάρχει κίνδυνος να καταστούν. Τα είδη αυτά ευρίσκονται σε γεωγραφικές περιοχές μικρές ή αραιά διασκορπισμένες σε μία μεγαλύτερη έκταση, ή

iv) είναι ενδημικά και απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή, λόγω της ιδιομορφίας του οικοτόπου τους ή/και των ενδεχομένων επιπτώσεων που μπορεί να έχει η εκμετάλλευσή τους στην κατάσταση της διατήρησής τους.

Τα είδη αυτά αναγράφονται ή θα ήταν δυνατό να αναγραφούν στο Παράρτημα II ή/και IV ή V του άρθρου 20 της παρούσας απόφασης.

η) «είδη προτεραιότητας»: τα είδη, που αναφέρονται στο στοιχείο ζ) σημείο (i), για τη διατήρηση των οποίων η

Κοινότητα φέρει ιδιαίτερη ευθύνη λόγω του μεγέθους του τμήματος της περιοχής της φυσικής τους κατανομής το οποίο περιλαμβάνεται στο έδαφος των Κ-Μ. Αυτά τα είδη προτεραιότητας σημειώνονται με αστερίσκο (*) στο παράρτημα II του άρθρου 20.

θ) «κατάσταση διατήρησης ενός είδους»: το αποτέλεσμα του συνόλου των παραγόντων που, επιδρώντας στο οικείο είδος, είναι δυνατόν να αλλοιώσουν μακροπρόθεσμα την κατανομή και το μέγεθος των πληθυσμών του στο έδαφος των Κ-Μ.

Η «κατάσταση της διατήρησης» κρίνεται ως ικανοποιητική» όταν:

- τα δεδομένα τα σχετικά με την πορεία των πληθυσμών του οικείου είδους δείχνουν ότι το είδος αυτό εξακολουθεί και μπορεί να εξακολουθεί μακροπρόθεσμα να αποτελεί ένα ζωτικό στοιχείο των φυσικών οικοτόπων στους οποίους ανήκει και

- η περιοχή της φυσικής κατανομής του είδους αυτού δεν φθίνει ούτε υπάρχει κίνδυνος να μειωθεί κατά το προβλεπτό μέλλον και

- υπάρχει και θα συνεχίσει πιθανόν να υπάρχει ένας οικότοπος σε επαρκή έκταση ώστε οι πληθυσμοί του να διατηρηθούν μακροπρόθεσμα

ι) «τόπος»: μια γεωγραφικά καθορισμένη περιοχή, η επιφάνεια της οποίας προσδιορίζεται σαφώς

ια) «τόπος κοινοτικής σημασίας»: ένας τόπος ο οποίος, στη βιογεωγραφική περιοχή ή στις βιογεωγραφικές περιοχές στις οποίες ανήκει, συνεισφέρει σημαντικά στη διατήρηση ή την αποκατάσταση ενός τύπου φυσικού οικοτόπου του παραρτήματος I ή ενός είδους του παραρτήματος II, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης και ο οποίος μπορεί επί πλέον να συνεισφέρει σημαντικά στη συνοχή του δικτύου «Natura 2000» που αναφέρεται στο άρθρο 3 ή/και να συνεισφέρει σημαντικά στη διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας στις συγκεκριμένες βιογεωγραφικές περιοχές.

Για τα ζωικά είδη που διαβιούν σε εκτεταμένες περιοχές, οι τόποι κοινοτικής σημασίας αντιστοιχούν στις τοποθεσίες, μέσα στην περιοχή της φυσικής κατανομής των ειδών αυτών, οι οποίες παρουσιάζουν τα ουσιώδη για τη ζωή και αναπαραγωγή τους φυσικά ή βιολογικά στοιχεία.

ιβ) «ειδική ζώνη διατήρησης»: ένας τόπος κοινοτικής σημασίας ορισμένος από τα κράτη μέλη μέσω κανονιστικής, διοικητικής ή/και συμβατικής πράξης, στον οποίο εφαρμόζονται τα μέτρα διατήρησης που απαιτούνται για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των φυσικών οικοτόπων ή/και των πληθυσμών των ειδών για τα οποία ορίστηκε ο τόπος.

ιγ) «δείγμα»: οποιοδήποτε ζώο ή φυτό, ζωντανό ή νεκρό, των ειδών που απαριθμούνται στο παράρτημα IV και στο παράρτημα V, του άρθρου 20, οποιοδήποτε μέρος ή προϊόν που προέρχεται από αυτά καθώς και κάθε άλλο εμπόρευμα που αποδεικνύεται ότι είναι μέρος ή προϊόν ζώων ή φυτών αυτών των ειδών βάσει συνοδευτικού εγγράφου, της συσκευασίας, του σήματος, της επισήμανσης ή άλλου στοιχείου.

Κεφάλαιο Β'

Διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) και των οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) των ειδών

Άρθρο 3

Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο Ειδικών Ζωνών Διατήρησης «Natura 2000»

1. Το Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο Ειδικών Ζωνών

«Natura 2000» αποτελείται από τους τόπους στους οποίους υπάρχουν τύποι των φυσικών οικοτόπων που αναγράφονται στο παράρτημα I του άρθρου 20 και οικοτόποι (ενδιαιτημάτα) των ειδών που αναγράφονται στο παράρτημα II και αποσκοπεί στην διασφάλιση της διατήρησης ή ενδεχομένως στην αποκατάσταση σε ικανοποιητικό βαθμό διατήρησης των τύπων φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των οικείων ειδών στην περιοχή της φυσικής κατανομής τους.

2. Αρμόδιος φορέας για την εθνική συμμετοχή στη σύσταση του δικτύου «Natura 2000» ορίζεται το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημ. Έργων (Γενική Δ/νση Περ/ντος). Για την υλοποίηση των στόχων της παραγράφου 1 τα Υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας (Δ/νση Αγροτικής Πολιτικής) προβαίνουν στην Εφαρμογή του άρθρου 4 της παρούσας απόφασης.

Η εθνική συμμετοχή στη σύσταση του δικτύου «Natura 2000» γίνεται ανάλογα με τα είδη φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των ειδών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και υπάρχουν στην Ελληνική Επικράτεια και περιλαμβάνει:

α) τις ζώνες ειδικής προστασίας που έχουν ήδη ταξινομηθεί ή θα ταξινομηθούν κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων υπ' αριθμ. 414985/1985 Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας» (Β'757)

β) τους τόπους που ορίζονται ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 4 της παρούσας απόφασης.

3. Τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία όταν κρίνεται αναγκαίο για τη βελτίωση της οικολογικής συνοχής του δικτύου «Natura 2000» λαμβάνουν μέτρα στα πλαίσια των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας για τη διατήρηση και ενδεχομένως την ανάπτυξη των στοιχείων εκείνων του τοπίου που έχουν πρωταρχική σημασία για την άγρια πανίδα και χλωρίδα σύμφωνα με το άρθρο 9 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 4

Εθνικός κατάλογος - Ειδικές Ζώνες Διατήρησης

Α. Κατάρτιση - Έγκριση - Αναθεώρηση - Τροποποίηση: Εθνικού Κατάλογου.

1. Ο εθνικός κατάλογος των τόπων στους οποίους υποδεικνύονται οι τύποι φυσικών οικοτόπων και τα τοπικά είδη που υπάρχουν σ' αυτούς (Παράρτηματα I και II του άρθρου 20) καταρτίζεται με βάση τα υφιστάμενα επιστημονικά στοιχεία που ανταποκρίνονται στα κριτήρια που προβλέπονται στο Παράρτημα III (στάδιο 1) του άρθρου 20 και εγκρίνεται με κοινή Απόφαση των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας.

Για τα ζωικά είδη που καταλαμβάνουν εκτεταμένες εκτάσεις, οι τόποι που θα υπαχθούν στον εθνικό κατάλογο συμπίπτουν με τους τόπους που περιλαμβάνονται στην περιοχή της φυσικής κατανομής των ειδών αυτών, οι οποίοι παρουσιάζουν τα ουσιώδη φυσικά ή βιολογικά στοιχεία για τη ζωή ή την αναπαραγωγή τους. Για τα υδρόβια είδη που καταλαμβάνουν εκτεταμένες περιοχές, οι τόποι που θα περιληφθούν στον εθνικό κατάλογο προτείνονται μόνο εάν είναι δυνατόν να προσδιορισθεί σαφώς μία ζώνη που θα παρουσιάζει τα ουσιώδη φυσικά ή βιολογικά στοιχεία για τη ζωή ή την αναπαραγωγή τους.

2. Ο εθνικός κατάλογος περιλαμβάνει για κάθε τόπο πληροφορίες που αναφέρονται:

- σε ένα χάρτη του τόπου,
- στην ονομασία, στη θέση και στην έκταση του τόπου αυτού καθώς και

- στα δεδομένα που προκύπτουν από την εφαρμογή των κριτηρίων του Παραρτήματος ΙΙΙ (στάδιο 1) του άρθρου 20 της παρούσας απόφασης.

3. Για τόπους που έχουν περιληφθεί στον εθνικό κατάλογο επιβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, μετά από γνώμη της Επιτροπής Φύση 2000 (άρθρο 5) όροι, περιορισμοί και απαγορεύσεις για επεμβάσεις και δραστηριότητες που ενδέχεται να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στους τόπους αυτούς. Οι πράξεις αυτές λαμβάνονται υπ' όψιν και κατά την έκδοση των Π.Δ/των χαρακτηρισμού των τόπων αυτών ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης σύμφωνα με την παραγρ. Β2 του άρθρου αυτού.

4. Με κοινή Απόφαση των Υπουργών Γεωργίας και ΠΕΧΩΔΕ μετά από γνώμη της «Επιτροπής Φύση 2000» και ενδεχομένως γνώμη των Υπουργών Εξωτερικών ή/και Εθνικής Άμυνας, είναι δυνατόν να αναπροσαρμόζεται ο εθνικός κατάλογος με βάση τα αποτελέσματα της εποπτείας και των ελέγχων που προβλέπονται στο άρθρο 10.

Το Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ προβαίνει στη συνέχεια σε πρόταση προς την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για αναπροσαρμογή του εθνικού καταλόγου.

5. Το Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ διαβιβάζει στην Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τον εγκεκριμένο εθνικό κατάλογο σύμφωνα με την παράγραφο 2 ο οποίος συνοδεύεται με πρόσθετες πληροφορίες σύμφωνα με το έντυπο πληροφοριών που περιέχεται στην Απόφαση 97/266/ΕΚ της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων «όσον αφορά έντυπο πληροφοριών για τους προτεινόμενους τόπους «Natura 2000».

Η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων βασιζόμενη στα κριτήρια του Παραρτήματος ΙΙΙ (στάδιο 2) και στα πλαίσια μίας από τις πέντε βιογεωγραφικές περιοχές που αναφέρονται στο στοιχείο γ σημείο ΙΙΙ του άρθρου 2 και του συνόλου του Ευρωπαϊκού εδάφους και με τη σύμφωνη γνώμη των Υπουργείων ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας μετά από προηγούμενη γνώμη Επιτροπής Φύση 2000 καταρτίζει με βάση τον εθνικό κατάλογο που της έχει υποβληθεί, σχέδιο καταλόγου τόπων κοινοτικής σημασίας όπου είναι εμφανείς οι τόποι στους οποίους απαντώνται ένας ή περισσότεροι τύποι φυσικών οικοτόπων προτεραιότητας ή ένα ή περισσότερα είδη προτεραιότητας.

6. Είναι δυνατόν κατά το Στάδιο 2 κατάρτισης του Εθνικού Καταλόγου του (Παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 20) τα Υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας με εισήγηση της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να προβαίνουν με την έκδοση Κοινής Υπουργικής Απόφασης μετά από γνώμη της Επιτροπής Φύση 2000 (άρθρο 5) και ενδεχομένως των Υπουργείων Εξωτερικών ή/και Εθνικής Άμυνας σε τροποποίηση ή συμπλήρωση του Εθνικού Καταλόγου.

7. Εάν το ΥΠΕΧΩΔΕ σε συνεργασία με το Υπουργείο Γεωργίας διαπιστώνει ότι οι τόποι σε τύπους φυσικών οικοτόπων και είδη που έχουν προτεραιότητα αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 5% του εθνικού εδάφους, έχει τη δυνατότητα μετά από συμφωνία με την Επιτροπή να ζητήσει ελαστικότερη εφαρμογή των κριτηρίων που περιγράφονται στο Παράρτημα ΙΙΙ (στάδιο 2) του άρθρου 20 για την επιλογή του συνόλου των τόπων κοινοτικής σημασίας στο εθνικό έδαφος.

Ο κατάλογος των τόπων που έχουν επιλεγεί ως τόποι

κοινοτικής σημασίας καταρτίζεται από την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 21 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

8. Στην έκτακτη περίπτωση κατά την οποία η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων διαπιστώνει ότι ένας τόπος στον οποίο υπάρχει τύπος φυσικού οικοτόπου ή είδος προτεραιότητας, δεν έχει περιληφθεί στον εθνικό κατάλογο που αναφέρεται παραπάνω, ενώ βάσει πρόσφορων και αξιόπιστων επιστημονικών πληροφοριών, φαίνεται απαραίτητη η διατήρηση του εν λόγω τύπου φυσικού οικοτόπου ή η επιβίωση του εν λόγω είδους προτεραιότητας, κινείται μία διαδικασία διμερούς συνεννόησης μεταξύ της Επιτροπής και του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ για να αντιπαραβληθούν τα επιστημονικά δεδομένα που χρησιμοποιήσαν τα δύο μέρη. Κατά το στάδιο αυτό το Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ λαμβάνει τη σύμφωνη γνώμη του Υπ. Γεωργίας και ζητά ενδεχομένως και τη γνώμη της «Επιτροπής Φύση 2000».

Αν η διαφορά δεν έχει επιλυθεί μέσα σε μία εξαμήνη περίοδο συνεννοήσεων, η Επιτροπή διαβιβάζει στο Συμβούλιο πρόταση σχετικά με την επιλογή του εν λόγω τόπου ως τόπου κοινοτικής σημασίας. Το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία εντός τριμήνου από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης. Κατά την περίοδο συνεννόησης και εν αναμονή της απόφασης του Συμβουλίου, ο εν λόγω τόπος διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 6 της παρούσας απόφασης.

9. Όπου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής (Α) απαιτείται γνώμη της «Επιτροπής Φύση 2000» αυτή παρέχεται υποχρεωτικά μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την ημέρα που τίθεται σε γνώση της το υπό γνωμοδότηση θέμα.

Β. Καθορισμός Ειδικών Ζωνών Διατήρησης.

1. Όταν ένας τόπος οριστεί ως τόπος κοινοτικής σημασίας σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγρ. 2 προσδίδεται στον εν λόγω τόπο, μέσα σε έξι (6) χρόνια από την κατάρτιση του σχετικού Κοινοτικού καταλόγου, εκτός του χαρακτηρισμού που ενδεχομένως προβλέπεται σε άλλες ειδικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και ο πρόσθετος χαρακτηρισμός του ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης.

2. Ο χαρακτηρισμός αυτός γίνεται μετά από συνεργασία των κατά περίπτωση αρμοδίων Υπουργείων σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (Π. Δ/τα ή Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις) ανάλογα και με τα υφιστάμενα έργα ή δραστηριότητες στον εν λόγω τόπο.

Με το ως άνω Π. Δ/γμα καθορίζονται επιπλέον οι αναγκαίοι όροι και οι γενικές κατευθύνσεις διαχείρισης του εν λόγω τόπου σε συνάρτηση:

α) με τη σημασία του τόπου για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης ενός ή περισσότερων τύπων φυσικών οικοτόπων του Παραρτήματος Ι ή ενός ή περισσότερων ειδών του Παραρτήματος ΙΙΙ και για τη συνεκτικότητα του δικτύου «Natura 2000»

β) με τους κινδύνους υποβάθμισης ή καταστροφής που επαπειλούν τον εν λόγω τόπο.

Κατά την έκδοση του εν λόγω Π. Δ/γματος λαμβάνονται υπόψη τα μέτρα που έχουν ληφθεί και τα προγράμματα που έχουν υποβληθεί στην Ε. Ένωση για την εφαρμογή της παραγράφου Α3 του άρθρου αυτού.

3. Όταν ένας τόπος εγγραφεί στον κατάλογο των τόπων κοινοτικής σημασίας όπως προβλέπεται στην παραγρ. 2 υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 6 της παρούσας απόφασης, με την επιφύλαξη της παραγράφου Α7 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 5
Σύσταση Επιτροπής Φύση 2000

1. Για την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης συστήνεται 15μελής επιτροπή με την ονομασία «Επιτροπή - Φύση 2000».

Η «Επιτροπή - Φύση 2000» αποτελείται από έναν εκπρόσωπο των Υπουργείων Ανάπτυξης, Γεωργίας, Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Πολιτισμού και Εμπορικής Ναυτιλίας, από εμπειρογνώμονες των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων στα γνωστικά αντικείμενα της Οικολογίας, της Εδαφολογίας, της Βοτανικής, της Ζωολογίας, της Δασοπονίας, της Θαλάσσιας Βιολογίας, καθώς και: 2 εκπροσώπους μη κυβερνητικών οργανώσεων και ιδρυμάτων που έχουν σύμφωνα με το καταστατικό τους ως σκοπό την προστασία της Φύσης σε εθνικό επίπεδο.

Στην επιτροπή μπορούν επίσης να συμμετέχουν και επιστήμονες που λόγω των εξειδικευμένων γνώσεών τους μπορούν να συνεισφέρουν ουσιαστικά στο έργο της.

Είναι δυνατόν στις συνεδριάσεις της Επιτροπής ανάλογα με το θέμα να καλούνται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής και ειδικοί επιστήμονες εφόσον κρίνεται ότι θα συνεισφέρουν ουσιαστικά στο έργο της.

Τα μέλη της ως άνω επιτροπής με τους αναπληρωματικούς τους προτείνονται από τους φορείς που εκπροσωπούν και ορίζονται με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ για 3 χρόνια.

Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος σύγκλησης των μελών και λήψης των αποφάσεων, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εκτέλεση του έργου της επιτροπής. Οι αμοιβές των μελών της Επιτροπής καθορίζονται κατά τις κείμενες διατάξεις.

Η «Επιτροπή - Φύση 2000» συγκαλείται με μέριμνα της αρμόδιας Υπηρεσίας Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ τακτικά μία φορά κάθε δίμηνο και έκτακτα μετά από πρόσκληση του Προέδρου της ή εφόσον το ζητήσει το 1/3 από τα μέλη της.

Η Επιτροπή έχει γνωμοδοτική αρμοδιότητα ως προς τον έλεγχο της τήρησης και την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης.

Ειδικότερα:

2. Έργο της Επιτροπής είναι:

α) Η διατύπωση απόψεων και τεχνικών οδηγιών επί του εθνικού καταλόγου για την οριστικοποίηση ορισμένων επί μέρους στοιχείων των προτεινομένων περιοχών κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 (παράγ. Α5) καθώς και επί ενδεχομένων προτάσεων αναθεωρήσεων τροποποιήσεων ή συμπληρωμάτων του εθνικού καταλόγου σύμφωνα με την παράγραφο Α4 και 6 του ίδιου άρθρου.

β) Η διαμόρφωση γενικών κατευθύνσεων των πολιτικών διαχείρισης για το σύνολο των τόπων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο του εθνικού καταλόγου.

γ) Η διατύπωση προτάσεων προς τους Υπουργούς ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας και τους κατά περίπτωση συναρμόδιους Υπουργούς, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 4 (παράγ. Α3).

δ) Η παροχή γνώμης για την κατάρτιση του Κοινοτικού καταλόγου σύμφωνα με το άρθρο 4 (παράγ. Α5).

ε) Ο καθορισμός πλαισίου των διαχειριστικών σχεδίων που προβλέπονται στο άρθρο 6 της παρούσας.

στ) Η διατύπωση απόψεων για την κατάρτιση του καταλόγου των ιδιαίτερα προστατευόμενων ειδών της χώρας που προβλέπεται στο άρθρο 15 της παρούσας απόφασης.

ζ) Η γνωμοδότηση στις αποφάσεις των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών για την εφαρμογή μελετών, προγραμμάτων και έργων μέσα στις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης.

η) Η διατύπωση προτάσεων για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων προστασίας των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης για την αποτελεσματική και ουσιαστική εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης.

Ειδικότερα τα μέτρα αυτά αναφέρονται κυρίως:

- στην σύνταξη επιστημονικά τεκμηριωμένης εισήγησης για τον αποχαρακτηρισμό μιας Ειδικής Ζώνης Διατήρησης (άρθρο 8),

- σε προτάσεις μέτρων για την διαχείριση στοιχείων του τοπίου που έχουν ιδιαίτερη σημασία για την άγρια χλωρίδα και πανίδα (άρθρο 9),

- σε προτάσεις για τον τρόπο και τους όρους άσκησης της εποπτείας ως προς την εφαρμογή των μέτρων προστασίας των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης εφόσον δεν έχουν συνταχθεί οι προβλεπόμενοι στο άρθρο 10 κανονισμοί ή τα ειδικά σχέδια ανάπτυξης και διαχείρισης,

- σε προτάσεις μέτρων για την εφαρμογή των άρθρων 11, 12, 13, και 14 της παρούσας απόφασης.

θ) Ο επιστημονικός έλεγχος του έργου των ειδικών υπηρεσιών διαχείρισης εφόσον έχουν συσταθεί (άρθρο 6 παρ. 1β).

Η γνωμοδότηση για κάθε άλλο θέμα που παραπέμπεται σ' αυτή από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 6

Μέτρα προστασίας Ειδικών Ζωνών Διατήρησης

1. Για την προστασία και διατήρηση των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης και την αποφυγή της υποβάθμισης των τύπων φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I και των οικοτόπων των ειδών του παραρτήματος II του άρθρου 20 που βρίσκονται στις Ειδικές αυτές Ζώνες καθώς και των οχλήσεων που έχουν επιπτώσεις στα είδη αυτά, λαμβάνονται τα αναγκαία και ενδεδειγμένα μέτρα που αναφέρονται κυρίως:

(α) στις κανονιστικές πράξεις που καταρτίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας του άρθρου 4 παρ. Α3 και παράγραφος Β2.

(β) στην έκδοση των κανονισμών ή ειδικών σχεδίων ανάπτυξης και διαχείρισης που προβλέπονται στην παραγ. 2 (εδάφ. 1) του άρθρου 21 Ν. 1650/1986 ή σε άλλες ειδικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας όπως στο Ν. 998/76, στο Ν.Δ. 996/1971 (Α' 7) στο Ν.Δ. 86/69, στο Ν. 177/1975, στο Π.Δ. 453/1977, στο Π.Δ. 19.11.1928 (Α' 252), στο Π.Δ. 453/1977 (Α' 141), στο Ν.Δ. 420/1970 (Α' 97), στο Ν. 1739/1987 «Για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων όπως ισχύουν κ.λ.π.».

(γ) στη δυνατότητα σύστασης ειδικών υπηρεσιών για τη παρακολούθηση και την αποτελεσματικότερη προστασία των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης όπως προβλέπεται στην παραγ. 2 (εδ. 2) του άρθρου 21 Ν. 1650/86, ή σε άλλες δια-

τάξεις της κείμενης νομοθεσίας (εθνικής και κοινοτικής).

(δ) στην κατάρτιση των μελετών αξιολόγησης που προβλέπονται στην παραγ. 4 του άρθρου 21 Ν. 1650/1986 ή σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (εθνικής και κοινοτικής).

(ε) στην δυνατότητα λήψης προληπτικών μέτρων.

(στ) στις οικονομικές ρυθμίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 22 Ν. 1650/86 ή σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

(ζ) στην λήψη άλλων αναγκαίων κανονιστικών, διοικητικών ή συμβατικών μέτρων που ανταποκρίνονται στις οικολογικές απαιτήσεις των ως άνω τόπων.

(η) στην υποχρέωση σύνταξης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και για κάθε έργο ή δραστηριότητα που δεν περιλαμβάνεται στην Α' κατηγορία του άρθρου 3 Ν. 1650/86 (άρθρο 21 [εδ. 2 παραγ. 2] Ν. 1650/86) και δεν συνδέεται άμεσα ούτε είναι αναγκαίο για τη διαχείριση της συγκεκριμένης Ειδικής Ζώνης Διατήρησης, εφόσον προβλέπεται η δυνατότητα να επηρεάζει σημαντικά η πραγματοποίησή του εν λόγω έργου ή δραστηριότητας αφεαυτού ή από κοινού με άλλα έργα ή δραστηριότητες την Ειδική Ζώνη Διατήρησης.

Το περιεχόμενο της ως άνω Μελέτης και η διαδικασία δημοσιοποίησής της καθορίζονται αντίστοιχα στις υπ' αριθ. 69269/5387/1990 (Β' 678) και υπ' αριθ. 75308/5512/1990 (Β' 691) Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις.

Με βάση τα συμπεράσματα της υποβληθείσας Μ.Π.Ε., με την επιφύλαξη της παραγ. 2, εφόσον διαπιστώνεται ότι το εν λόγω έργο ή δραστηριότητα δεν θα παραβιάσει τα χαρακτηριστικά του τόπου, το ΥΠΕΧΩΔΕ χορηγεί την προβλεπόμενη στο άρθρο 4 Ν. 1650/86 έγκριση περιβαλλοντικών όρων με τη διαδικασία που προβλέπεται στην υπ' αριθ. 69269/5387/1990 Κ.Υ.Α.

2. Εάν παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της Μ.Π.Ε., που προβλέπεται στο εδάφιο (ζ) της προηγούμενης παραγράφου η πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας στην Ειδική Ζώνη Διατήρησης ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, επιβάλλεται για λόγους ουσιαστού δημοσίου συμφέροντος ή ιδιαίτερης οικονομικής σημασίας το ΥΠΕΧΩΔΕ σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία λαμβάνει κάθε αναγκαίο διοικητικό αντισταθμιστικό μέτρο προκειμένου να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής του δικτύου Natura 2000 και ενημερώνει την Επιτροπή Ευρ. Κοινοτήτων.

Εάν στην ως άνω Ειδική Ζώνη Διατήρησης βρίσκονται ένας τύπος φυσικού οικοτόπου προτεραιότητας ή/και ένα είδος προτεραιότητας, είναι δυνατόν να προβληθούν επιχειρήματα μόνο σχετικά με τη δημόσια υγεία και ασφάλεια ή με θετικές συνέπειες πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον ή εφόσον προηγηθεί γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με άλλους επιτακτικούς λόγους ουσιαστού δημοσίου συμφέροντος, ή ιδιαίτερης οικονομικής σημασίας.

3. Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού αντικαθιστούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παράγραφο 1 του άρθρου 8 της υπ' αριθ. 414985/1985 Κοινής Υπουργικής Απόφασης για τις ζώνες εκείνες που: α) έχουν ήδη χαρακτηριστεί σύμφωνα με το άρθρο 8 (παρ. 1) της ως άνω απόφασης ή β) έχουν αναγνωρισθεί με ανάλογο τρόπο σύμφωνα με την παραγ. 2 του ίδιου άρθρου, από την η-

μερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας απόφασης στη περίπτωση (α) ή από την ημερομηνία ταξινόμησης ή αναγνώρισής τους στην περίπτωση (β) εφόσον η αναγνώριση αυτή είναι μεταγενέστερη της έναρξης ισχύος της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 7

Διαδικασία χρηματοδοτήσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

1. Τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία καταρτίζουν σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ προγράμματα χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε ότι αφορά τόπους που διαθέτουν τύπους φυσικών οικοτόπων προτεραιότητας ή/και είδη προτεραιότητας (άρθρο 4).

Το ΥΠΕΧΩΔΕ μετά από συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία, αποστέλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται οι κατά περίπτωση εκτιμήσεις για τα ποσά που θεωρούνται αναγκαία στα πλαίσια της Κοινοτικής συγχρηματοδότησης ώστε να καθίσταται ευχερέστερη και λιγότερο επαχθής η τήρηση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 6 της παρούσας απόφασης.

2. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον επέλθει συμφωνία με το ΥΠΕΧΩΔΕ, το οποίο λαμβάνει προηγουμένως τη σύμφωνη γνώμη του Υπ. Γεωργίας και τη γνώμη της «Επιτροπής - Φύση 2000» καθώς και άλλων ενδεχομένων συναρμόδιων Υπουργείων:

α) προσδιορίζει αναφορικά με τους τόπους κοινοτικής σημασίας για τους οποίους ζητείται συγχρηματοδότηση, τα απαραίτητα μέτρα για τη διατήρηση ή επαναφορά σε ικανοποιητική κατάσταση προστασίας των εν λόγω τόπων καθώς και το συνολικό κόστος που συνεπάγεται τα μέτρα αυτά.

β) εκτιμά το ανάγκαιο ποσό της χρηματοδότησης - συμπεριλαμβανομένης της συγχρηματοδότησης - που απαιτείται για την εφαρμογή των ως άνω μέτρων, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων, τη συγκέντρωση στο εθνικό έδαφος φυσικών οικοτόπων προτεραιότητας ή/και ειδών προτεραιότητας και τις σχετικές επιβαρύνσεις που συνεπάγονται τα απαιτούμενα αυτά μέτρα για την χώρα.

3. Το πλαίσιο δράσης προτεραιότητας που καταρτίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 21 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για την εφαρμογή της παραγ. 2 αναφέρεται σε συγχρηματοδοτούμενα μέτρα που λαμβάνονται με την προϋπόθεση ότι ο συγκεκριμένος τόπος κοινοτικής σημασίας έχει χαρακτηριστεί ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης σύμφωνα με το άρθρο 4 της παρούσας απόφασης.

Τα μέτρα που δεν περιελήφθησαν στο ως άνω πλαίσιο δράσης λόγω ελλείψεως επαρκών πόρων καθώς και εκείνα που έχουν περιληφθεί σ' αυτό αλλά έχουν λάβει μερική ή την όχι αναγκαία συγχρηματοδότηση επανεξετάζονται σύμφωνα με την ίδια διαδικασία του άρθρου 21 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, στα πλαίσια του διετούς απολογισμού του προγράμματος δράσης οπότε και η λήψη των μέτρων αυτών είναι δυνατόν να αναβληθεί από το Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ μετά από σύμφωνη γνώμη του Υπ. Γεωργίας και γνώμη της Επιτροπής ΦΥΣΗ 2.000. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγ. 3 Α του άρθρου 4, και γενικά επιδιώκεται η λήψη μέτρων ασφάλισης προκειμένου να αποφευχθεί κάθε ενδεχόμενη επιδείνωση της κατάστασης των ζωνών αυτών.

Τ
Δι
σύ
92
μα
φυ
λιξ
α
λέγ
β
νομ
Ειδ
τοι

Τ
βλ
200
«Ετ
νες
ή ά
ξικ
χείμ
τερ
Π
γρο
ρεύ
πρ
του
για
νετι

1.
κές
άλλ
επο
του
γή τ
των
2.
εφο
Δια
νισμ
ανά
ραγ
τάξε
νονα
πος
την
γκρι
και
3.
προ
ναί
σύμ
α)
οίοι

Άρθρο 8

Αποχαρακτηρισμός Ειδικής Ζώνης Διατήρησης

Η δυνατότητα αποχαρακτηρισμού μιας Ειδικής Ζώνης Διατήρησης εξετάζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με την διαδικασία του άρθρου 19 της οδηγίας 92/43 στο πλαίσιο των περιοδικών εκτιμήσεων που πραγματοποιεί για το δίκτυο Natura 2000 όταν το δικαιολογεί η φυσική εξέλιξη του εν λόγω τόπου. Η δυσμενής αυτή εξέλιξη διαπιστώνεται:

α) από την εποπτεία και τους τακτικούς και έκτακτους ελέγχους που διενεργούνται σύμφωνα με το άρθρο 10, και
β) από τις προβλεπόμενες στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας μελέτες αξιολόγησης της κατάστασης της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης εφόσον έχουν καταρτισθεί τέτοιες μελέτες.

Άρθρο 9

Διαχείριση στοιχείων του τοπίου

Τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία προκειμένου να συμβάλλουν στην οικολογική συνοχή του δικτύου Natura 2000 λαμβάνουν σε κάθε περίπτωση μετά από γνώμη της «Επιτροπής Φύση 2000» τα προβλεπόμενα από τις κείμενες διατάξεις (όπως άρθρο 21 (παρ. 2) Ν. 1650/86) μέτρα ή άλλα μέτρα που προβλέπονται από άλλες ειδικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που αποβλέπουν στη διαχείριση στοιχείων του τοπίου στα οποία αποδίδεται ιδιαίτερη σημασία για την άγρια χλωρίδα και πανίδα.

Πρόκειται για τα στοιχεία εκείνα τα οποία λόγω της γραμμικής και συνεχούς δομής τους (όπως τα υδάτινα ρεύματα, και οι όχθες τους ή τα παραδοσιακά συστήματα προσδιορισμού των ορίων των αγρών) ή του συνδετικού τους ρόλου (όπως τα τενάγη ή τα άλση) είναι απαραίτητα για τη μετανάστευση, τη γεωγραφική κατανομή και τη γενετική ανταλλαγή άγριων ειδών.

Άρθρο 10

Εποπτεία - Έλεγχος

1. Οι αρμόδιες νομαρχιακές ή περιφερειακές ή κεντρικές υπηρεσίες των Υπουργείων ΠΕΧΩΔΕ, Γεωργίας ή και άλλου κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργείου ασκούν εποπτεία και διενεργούν στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους τακτικούς και έκτακτους ελέγχους για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης τηρουμένων των περί νομαρχιακής αυτοδιοίκησης διατάξεων.

2. Ο τρόπος και οι όροι άσκησης της εποπτείας για την εφαρμογή των μέτρων προστασίας των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης καθορίζεται κατά περίπτωση από τους κανονισμούς λειτουργίας ή και διαχείρισης ή τα ειδικά σχέδια ανάπτυξης και διαχείρισης που προβλέπονται στην παραγ. 2 (εδαφ. 1) του άρθρου 21 Ν. 1650/86 ή σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Σε περίπτωση που οι κανονισμοί αυτοί και τα σχέδια δεν έχουν συνταχθεί ο τρόπος και οι όροι άσκησης της εποπτείας προτείνονται από την «Επιτροπή - Φύση 2000» (άρθρο 5 παραγ. 2ε), και εγκρίνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας και ΠΕΧΩΔΕ.

3. Για τη διενέργεια της εποπτείας και των ελέγχων που προβλέπεται στις προηγούμενες παραγράφους 1 και 2 είναι δυνατόν να γίνεται ανάθεση από τα ως άνω Υπουργεία σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

α) σε εξειδικευμένα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου.

β) σε επιστήμονες με εξειδικευμένες γνώσεις που θα συνεισφέρουν ουσιαστικά στο έργο αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ

Άρθρο 11

Απαγορεύσεις για την προστασία των ζωικών ειδών

1. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης απαγορεύεται:

α) κάθε μορφή σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσεως, δειγμάτων αυτών των ειδών λαμβανομένων στη φύση. Στην περίπτωση αυτή καθώς και στην περίπτωση σύλληψης ή θανάτωσης των ειδών άγριας πανίδας που αναφέρονται στο σημείο α) του παραρτήματος V του άρθρου 20 όταν εφαρμόζονται οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 14 για τη λήψη δειγμάτων, απαγορεύεται η χρησιμοποίηση όλων των μη επιλεκτικών μέσων που ενδέχεται να προκαλέσουν τοπικά την εξαφάνιση ή να διαταράξουν σοβαρά την ησυχία των πληθυσμών ενός είδους και ειδικότερα:

i) η χρήση μέσων σύλληψης και θανάτωσης που αναφέρονται στο στοιχείο α) του παραρτήματος VI του άρθρου 20.

ii) κάθε μορφή σύλληψης και θανάτωσης από τα μέσα μεταφοράς που αναφέρονται στο στοιχείο β) του παραρτήματος VI του άρθρου 20.

β) να παρενοχλούνται εκ προθέσεως τα εν λόγω είδη, ιδίως κατά την περίοδο αναπαραγωγής, την περίοδο κατά την οποία τα νεογνά εξαρτώνται από τη μητέρα, τη χειμερία νάρκη και τη μετανάστευση.

γ) η εκ προθέσεως καταστροφή ή η συλλογή των αυγών στο φυσικό περιβάλλον.

δ) η βλάβη ή καταστροφή των τόπων αναπαραγωγής ή των τόπων ανάπαυσης.

ε) η κατοχή, μεταφορά, πώληση, ή η ανταλλαγή και η προσφορά προς πώληση ή ανταλλαγή των δειγμάτων των ειδών που έχουν συλληφθεί στο φυσικό περιβάλλον, εκτός εκείνων που συνελέγησαν νομίμως πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης.

Οι απαγορεύσεις που προβλέπονται στις περιπτώσεις (α) (β) (ε) εφαρμόζονται σε όλα τα στάδια της ζωής των ζώων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

2. Καθιερώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και μετά από γνώμη της Επιτροπής Φύση 2000 ένα σύστημα συνεχούς παρακολούθησης των τυχαίων συλλήψεων ή θανατώσεων των ειδών της πανίδας που αναφέρονται στο σημείο α) του παραρτήματος VI του άρθρου 20. Με βάση τις πληροφορίες που συγκεντρώνονται οι αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων Γεωργίας, ΠΕΧΩΔΕ και ενδεχομένως και άλλων συναρμόδιων Υπουργείων συνεργάζονται για τη διενέργεια των αναγκαίων περαιτέρω ερευνών ή τη λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων διατήρησης ώστε να διασφαλίζεται ότι οι τυχαίες συλλήψεις ή θανατώσεις δεν θα έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στα εν λόγω είδη.

Άρθρο 12

Απαγορεύσεις για την προστασία των φυτικών ειδών

1. Από την έναρξη της ισχύος της παρούσας απόφασης απαγορεύεται:

α) η εκ προθέσεως αποκομιδή καθώς και η συλλογή, κοπή, εκρίζωση ή καταστροφή δειγμάτων των εν λόγω ειδών, στην περιοχή φυσικής κατανομής τους.

β) η κατοχή, μεταφορά, εμπορία ή ανταλλαγή και προ-σφορά για εμπορικούς σκοπούς δειγμάτων των εν λόγω ειδών, που έχουν συλλεγεί από το φυσικό περιβάλλον, εκτός εκείνων που έχουν συλλεγεί νομίμως πριν την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης.

2. Οι απαγορεύσεις που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο ισχύουν για όλα τα στάδια του βιολογικού κύκλου των φυτών που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 13

Μέτρα για τη διατήρηση της άγριας πανίδας και χλωρίδας

1. Το Υπουργείο Γεωργίας μετά από σύμφωνη γνώμη του ΥΠΕΧΩΔΕ λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα όταν κρίνεται αναγκαίο από την άσκηση της εποπτείας και των ελέγχων που προβλέπονται στο άρθρο 10 και σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, ώστε η λήψη από τη φύση των δειγμάτων των ειδών της άγριας πανίδας και χλωρίδας που αναφέρονται στο Παράρτημα V του άρθρου 20 και η εκμετάλλευσή τους να μην αντιβαίνουν προς τη διατήρησή τους σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης.

2. Τα ως άνω αναγκαία μέτρα πρέπει να συνεπάγονται τη συνέχιση της εποπτείας (άρθρο 10), και μπορούν με-ταξύ άλλων να περιλαμβάνουν:

- κανόνες για την πρόσβαση σε συγκεκριμένους το-μείς,
- την προσωρινή ή τοπική απαγόρευση της λήψεως δειγμάτων από το φυσικό περιβάλλον και της εκμετάλ-λευσης ορισμένων πληθυσμών,
- την υπαγωγή σε κανόνες των περιόδων ή/και των τρόπων λήψεως των δειγμάτων,
- την υπαγωγή της λήψεως των δειγμάτων σε κυνηγε-τικούς ή αλιευτικούς κανόνες ώστε να λαμβάνεται υπόψη η διατήρηση των οικείων ειδών,
- τη χορήγηση αδειών από την αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας για τη λήψη δειγμάτων ή πο-σοτώσεων,
- την υπαγωγή σε κανόνες της αγοράς, της πώλησης, της διάθεσης προς πώληση, της κατοχής ή της μεταφο-ράς με σκοπό την πώληση δειγμάτων,
- την εκτροφή ζωικών ειδών υπό αιχμαλωσία, καθώς και την τεχνητή αναπαραγωγή φυτικών ειδών, υπό συνθήκες αυστηρά ελεγχόμενες, ώστε να μειώνεται η λήψη δειγμά-των από το φυσικό περιβάλλον.
- την αποτίμηση του αποτελέσματος των εκδιδόμενων μέτρων.

3. Ως προς τη σύλληψη ή τη θανάτωση των ειδών άγριας πανίδας που απαριθμούνται στο Παράρτημα V (σημείο α) του άρθρου 20 όταν εφαρμόζονται οι προβλεπόμενες στο άρθρο 14 παρεκκλίσεις για τη λήψη δειγμάτων, τη σύλλη-ψη ή τη θανάτωση των ειδών που απαριθμούνται στο Πα-ράρτημα IV (σημείο α) απαγορεύεται η χρησιμοποίηση ό-λων των μη επιλεκτικών μέσων που είναι δυνατόν να προ-καλέσουν τοπικά την εξαφάνιση ή να διαταράξουν σοβαρά την ησυχία των πληθυσμών ενός είδους και ειδι-κότερα:

α) τη χρήση μέτρων σύλληψης και θανάτωσης που α-παριθμούνται στο Παράρτημα IV (σημείο α), του άρθρου 20.

β) κάθε μορφή σύλληψης και θανάτωσης από τα μέσα μεταφοράς που αναφέρονται στο Παράρτημα VI (στοι-χείο β) του άρθρου 20.

Άρθρο 14 Παρεκκλίσεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας που συνυπο-γράφεται από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ και ενδεχομένως α-πό τον κατά περίπτωση συναρμόδιο Υπουργό, είναι δυνα-τόν να επιτρέπεται παρέκκλιση από τις διατάξεις των άρ-θρων 11, 12 και 13 της παρούσας απόφασης με τον όρο ότι δεν υπάρχει άλλη αποτελεσματική λύση και ότι δεν πα-ραβλάπτεται η διατήρηση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης των πληθυσμών των συγκεκριμένων ειδών στην περιοχή της φυσικής τους κατανομής.

1α. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού που συνυ-πογράφεται από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας εί-ναι δυνατόν να επιτρέπεται παρέκκλιση από τις διατάξεις των άρθρων 12 και 13 της παρούσας απόφασης προκει-μένου να εξασφαλισθεί η προστασία και η ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων, με τον όρο ότι θα λαμβάνονται τα κατά περίπτωση αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση των πληθυσμών των συγκεκριμένων ειδών στην περιοχή της φυσικής τους κατανομής.

Οι παρεκκλίσεις αυτές αποβλέπουν:

α) στη προστασία της άγριας πανίδας και χλωρίδας και στη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων.

β) σε πρόληψη σοβαρών ζημιών ιδίως των καλλιεργει-ών, της κτηνοτροφίας, των δασών, των πληθυσμών ι-χθύων και των υδάτων και ιδιοκτησιών άλλης μορφής, υ-φιστάμενων μεταλλευτικών και λατομικών δραστηριοτή-των.

γ) σε λόγους δημόσιας υγείας και ασφαλείας ή σε άλ-λους επιτακτικούς λόγους προέχοντος δημοσίου συμφέ-ροντος, συμπεριλαμβανομένων τυχόν λόγων κοινωνικού ή οικονομικού χαρακτήρα και ευεργετικών συνεπειών πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον.

δ) σε εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς λόγους, σε λό-γους αποκατάστασης πληθυσμών και επανεισαγωγής των εν λόγω ειδών και για επιχειρήσεις αναπαραγωγής που απαιτούνται για τους σκοπούς αυτούς, συμπεριλαμ-βανομένης της τεχνητής αναπαραγωγής των φυτών.

ε) στην αποδοχή με όρους αυστηρά ελεγχόμενης της ε-πιλεκτικής και ποσοτικά περιορισμένης σύλληψης ή κρά-τησης περιορισμένου αριθμού, που προσδιορίζεται από το Υπουργείο Γεωργίας σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ, μερικών δειγμάτων των ειδών που αναφέρει το παράρτη-μα IV του άρθρου 20.

2. Το ΥΠΕΧΩΔΕ μετά από συνεργασία με το Υπουργείο Γεωργίας αποστέλλει στην Επιτροπή κάθε δύο χρόνια μια έκθεση που καταρτίζεται σε συνεργασία με το Υπ. Γεωρ-γίας, συντεταγμένη σύμφωνα με το υπόδειγμα που κα-ταρτίζει η επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 20 της ο-δηγίας 92/43/ΕΟΚ για τις παρεκκλίσεις που παραχωρή-θηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 1. Η Επιτροπή Ευρ. Κοινοτήτων ανακοινώνει τη γνώμη της για αυτές τις πα-ρεκκλίσεις μέσα σε δώδεκα μήνες το πολύ από την παρα-λαβή της εκθέσεως και ενημερώνει την ως άνω επιτροπή.

3. Οι πληροφορίες που περιέχει η ως άνω έκθεση πρέ-πει να περιλαμβάνουν:

α) τα είδη τα οποία αφορούν οι παρεκκλίσεις και τους λόγους της παρέκκλισης, περιλαμβανομένης της φύσε-ως του κινδύνου, ενδεχομένως δε και τις εναλλακτικές λύ-σεις που δεν έγιναν δεκτές και τα επιστημονικά δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν,

β) τα μέσα, τα συστήματα ή τις μεθόδους σύλληψης ή

θανάτωσης ζωικών ειδών που επιτράπησαν και τους λόγους της χρησιμοποίησής τους,

γ) το χρόνο και τον τόπο παροχής αυτών των παρεκκλίσεων,

δ) την αρχή που είναι αρμόδια να δηλώνει και να ελέγχει ότι οι απαιτούμενοι όροι τηρούνται και να αποφασίζει ποία μέσα, δομές και μέθοδοι επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν, μέσα σε ποία όρια και από ποιές υπηρεσίες και ποί-οι είναι οι επιφορτισμένοι με την εκτέλεση,

ε) τα χρησιμοποιοούμενα μέτρα ελέγχου και τα αποτελέσματα τους.

Άρθρο 15

Κατάλογος των ιδιαίτερα προστατευόμενων ειδών

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας και ΠΕΧΩΔΕ, καταρτίζεται εθνικός κατάλογος των ιδιαίτερα προστατευόμενων ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας της χώρας.

Ο κατάλογος αυτός καταρτίζεται με βάση:

- τα αναφερόμενα στα Παράρτημα II, IV και V του άρθρου 20 είδη χλωρίδας και πανίδας,

- τα μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 6, 11, 12, 13 και 14 της παρούσας απόφασης καθώς και

- τις διαθέσιμες πληροφορίες για την κατάσταση διατήρησης και το βαθμό απειλής για το σύνολο των ειδών αυτοφυούς χλωρίδας και πανίδας της χώρας.

Με την ίδια απόφαση καθορίζονται περιορισμοί, απαγορεύσεις, όροι και μέτρα για τη προστασία τους καθώς και οι όροι διεξαγωγής επιστημονικών ερευνών πάνω στα είδη αυτά και ρυθμίζονται τα σχετικά με τη συνεργασία των συναρμόδιων υπηρεσιών και των ενδιαφερομένων φορέων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση μπορούν να τροποποιούνται ή να συμπληρώνονται, ο παραπάνω κατάλογος, οι περιορισμοί, απαγορεύσεις και οι όροι.

2. Μέχρι να εκδοθεί ο προβλεπόμενος στο άρθρο αυτό κατάλογος ισχύει το Π.Δ/γμα 67/1981 «περί προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας κλπ» (Α' 23).

Άρθρο 16

Συμπληρωματικές διατάξεις

Στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας απόφασης τα Υπουργεία Γεωργίας και ΠΕΧΩΔΕ μετά από γνώμη της Επιτροπής Φύση 2000.

α) εξετάζουν κατά πόσο είναι σκόπιμο να επανεισάγουν τοπικά είδη, που αναφέρονται στο παράρτημα IV, του άρθρου 20 στο έδαφός τους, εάν το μέτρο αυτό μπορεί να συμβάλει στη διατήρησή τους, εφόσον βεβαιώσας από έρευνα που έχει διεξαχθεί βάσει και της πείρας που έχει κηθεί σε άλλα κράτη μέλη ή αλλού, προκύπτει ότι η επανεισαγωγή αυτή συμβάλλει αποτελεσματικά στην αποκατάσταση αυτών των ειδών σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, και εφόσον πριν από την επανεισαγωγή διεξαχθούν οι δέουσες διαβουλεύσεις με το ενδιαφερόμενο κοινό.

β) μεριμνούν ώστε η ηθελημένη εισαγωγή ενός μη τοπικού είδους στο φυσικό περιβάλλον να ρυθμίζεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μη παραβιάζει καθόλου τους φυσικούς οικοτόπους στην περιοχή της φυσικής τους κατανομής ούτε την τοπική άγρια πανίδα και χλωρίδα, όποτε δε το κρίνουν αναγκαίο, απαγορεύουν την εν λόγω εισαγωγή. Τα αποτελέσματα των μελετών εκτίμησης ανακοινώ-

νονται στην επιτροπή του άρθρου 20 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

γ) προωθούν την εκπαίδευση και τη γενική ενημέρωση σχετικά με την ανάγκη προστασίας των ειδών της άγριας πανίδας και χλωρίδας και διατήρησης των οικοτόπων τους καθώς και των φυσικών οικοτόπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 17
Ενημέρωση

Μέχρι την 21η Μαΐου του 2000 και έκτοτε ανά εξαετία, το ΥΠΕΧΩΔΕ σε συνεργασία με το ΥΓΕ συντάσσει έκθεση για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης. Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει ιδίως πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα προστασίας που αναφέρονται στο άρθρο 6 καθώς και την εκτίμηση των επιπτώσεων αυτών των μέτρων στην κατάσταση διατήρησης των τύπων οικοτόπων που αναφέρει το παράρτημα I και των ειδών που αναφέρει το παράρτημα II του άρθρου 20 και τα κυριότερα αποτελέσματα της εποπτείας που προβλέπεται στο άρθρο 10. Η έκθεση αυτή, που συντάσσεται σύμφωνα με το υπόδειγμα έκθεσης που εκπονεί η επιτροπή του άρθρου 20 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ διαβιβάζεται στην Επιτροπή Ευρ. Κοινοτήτων και γνωστοποιείται στο κοινό με κάθε πρόσφορο μέσο.

Άρθρο 18

Έρευνα - Ανταλλαγή πληροφοριών

Τα Υπουργεία Γεωργίας, και ΠΕΧΩΔΕ, προωθούν στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους την έρευνα και τις επιστημονικές δραστηριότητες που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων της παρούσας απόφασης (άρθρο 1) την άσκηση της εποπτείας που προβλέπεται στο άρθρο 10 καθώς και για την εφαρμογή των άρθρων 4 και 9 της απόφασης αυτής. Παράλληλα τα ως άνω Υπουργεία προβαίνουν σε ανταλλαγή πληροφοριών για να διασφαλίσουν τον αποτελεσματικό συντονισμό της έρευνας που πραγματοποιείται στα Κράτη Μέλη και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρθρο 19

Κυρώσεις

1. Η οποιονδήποτε γίνεται αίτιος παράβασης των διατάξεων της παρούσας απόφασης με πράξη ή παράλειψη, επιβάλλονται οι ποινικές, αστικές και διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 28, 29 και 30 του Ν. 1650/86 όπως το τελευταίο αυτό άρθρο τροποποιήθηκε με το άρθρο 98 (παρ. 12) του Ν. 1892/1990 (Α' 101).

2. Ειδικότερα για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων στις περιοχές των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 1515/85 και του άρθρου 13 του Ν. 1561/85 όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με το άρθρο 31 (παρ. 6 και 7) αντίστοιχα του Ν. 1650/86.

3. Οι κυρώσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους (1 και 2) επιβάλλονται ανεξάρτητα από τις κυρώσεις που προβλέπονται σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Άρθρο 20

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης τα παραρτήματα που ακολουθούν.

